

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (ΕΣΠ)

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

01/01/2009 – 31/12/2009

1.ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	Σελ. 2
2. ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΕΣΠ	Σελ. 4
3.ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΟ ΑΣΥΛΟ ΤΟ 2009	
3.1.Περιγραφή πλαισίου σε Ευρώπη & Ελλάδα	Σελ. 6
3.2.Άσυλο: Οι κυρίαρχες προκλήσεις.	Σελ. 9
4.ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΑΣ	
4.1. Θεσμικές παρεμβάσεις	Σελ.12
4.2. Διαδικασίες υποδοχής	Σελ.15
4.3. Παρεμβάσεις – νομική υποστήριξη	Σελ.17
4.4. Διαδικασία Ένταξης – Κοινωνική Υπηρεσία	Σελ.22
4.5. Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης προσφύγων Ιόλαος	Σελ.27
5.ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	Σελ.28
6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	Σελ.33
7.ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	Σελ.35

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (ΕΣΠ) ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2009

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Οι πρώτες τέσσερις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΣΠ για το 2009, έλαβαν χώρα με το παλαιό Διοικητικό Συμβούλιο, που είχε εκλεγεί για δύο χρόνια το 2007. Την 1^η Απριλίου, στην Τακτική Γενική Συνέλευση του ΕΣΠ, εξελέγη νέο Διοικητικό Συμβούλιο, που στη συνέχεια συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος	Λίλιαν Αργυροπούλου
Αντιπρόεδρος	Χάρη Μπρισίμη
Γενική Γραμματέας	Ιωάννα Μαγγανάρα
Ταμίας	Λένα Αργαλιά
Μέλη	Ελευθέριος Αντωνακόπουλος
	Ελλη Βαρότσου
	Κυριακή Δήμα
	Ελένη Ζαούση
	Ηλίας Κακούρης
	Ασπασία Ράλλη
	Ράνια Χριστιανού

Οι κ.κ. Ιωάννης Μουνδούρης και Αλίκη Παπαληγούρα εξελέγησαν ως αναπληρωματικά μέλη.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο συνεδρίασε έντεκα φορές στη διάρκεια του 2009. Η μέχρι 31/3/2009 Πρόεδρος του ΔΣ για έξι χρόνια, κα Ηρώ Νικολακοπούλου – Στεφάνου, δεν υπέβαλε υποψηφιότητα για το νέο ΔΣ για λόγους υγείας.

Για το 2009 καταγράφονται 15 συνεδριάσεις του ΔΣ. Στις συνεδριάσεις, συμμετείχε χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο από τον Ιανουάριο του 2008 Εκτελεστικός Διευθυντής Λάζαρος Πετρομελίδης.

Τον ίδιο χρόνο έφυγαν από τη ζωή άνθρωποι οι οποίοι βοήθησαν πολύ το ΕΣΠ, όπως ο Καθηγητής Γεώργιος Παπαδημητρίου, για να τιμήσουμε την μνήμη του οποίου, θα δώσουμε σε μια αίθουσα του κτιρίου του ΕΣΠ το όνομά του. Έφυγαν επίσης από τη ζωή και παλαιά μέλη μας όπως η Μήτσα Τσιτσεκλή-Σουριαδάκη (Γενική Γραμματέας του ΔΣ κατά την περίοδο 1991-1993), η Ειρήνη Φεράλδη (Γενική Γραμματέας του ΔΣ κατά την περίοδο 1993-1999) και η Αναστασία Πίντου, η οποία είχε στηρίξει το ΕΣΠ με πολλές και μεγάλες δωρεές

Το 2009 σηματοδοτήθηκε από εξελίξεις στο άσυλο, οι οποίες δημιούργησαν ακόμη περισσότερο προβληματικές καταστάσεις, με τη θέση σε εφαρμογή του ΠΔ 81/2009, το οποίο κατήργησε το δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας, πράγμα που αντίκειται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία αλλά και στα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Η σημερινή Κυβέρνηση, προχωρεί στην αλλαγή αυτού του νομοθετικού πλαισίου, συγκαλώντας γνωμοδοτικές επιτροπές με συμμετοχή και του ΕΣΠ, αλλά και νομοπαρασκευαστική για την επεξεργασία του νέου νόμου στην οποία επίσης μετέχουμε.

Το ΕΣΠ αντιμετώπισε και πολύ μεγάλα οικονομικά προβλήματα, συνέχισε όμως απρόσκοπτα την εργασία του. Το ΕΣΠ υφίσταται και αυτό τις επιπτώσεις από την παγκόσμια οικονομική κρίση, οι οποίες είναι ιδιαίτερα οδυνηρές για τη χώρα μας. Παίρνει πολλά προγράμματα, που χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο των οποίων η αποπληρωμή καθυστερεί.

Είναι σημαντικό να τονιστεί πως το προσωπικό, κάτω από αντίξοες συνθήκες, συνέχισε να παρέχει την ίδια ποιότητα και όγκο υπηρεσιών προς τους ανθρώπους που ζητούσαν την υποστήριξή μας, κάτι που δείχνει τον βαθμό ευαισθητοποίησης των στελεχών που έχουν επιφορτισθεί με αυτό το ρόλο.

Όπως λένε τα στελέχη μας η κρίση έχει άσχημες πλευρές έχει όμως και θετικές. Ποιες είναι αυτές; Η κρίση, λένε, σε αναγκάζει να βρεις νέους τρόπους σκέψης, να ανακαλύψεις νέα εργαλεία για να προχωρήσεις τη δράση σου, η οποία θα πρέπει να συνδυάζει την ποιότητα των υπηρεσιών που το

ΕΣΠ εξακολουθεί να παρέχει, με την εξωστρέφεια που οφείλει να χαρακτηρίζει ένα οργανισμό του κύρους και μεγέθους του.

Με αυτή την οπτική, αποφασίσαμε φέτος μία καινούργια παρουσίαση των πεπραγμένων, που να εξηγεί καλύτερα στον πολίτη τους στόχους και τις δράσεις του ΕΣΠ.

Το ΕΣΠ, προσφέρει νομική και κοινωνική αρωγή σε ατομικό επίπεδο από την πρώτη στιγμή που φθάνει ο αιτών άσυλο στα σύνορα και σε όλα τα επόμενα στάδια, όπως αυτά που αφορούν την ένταξή του στην τοπική κοινωνία. Προχωράει όμως και σε θεσμικές παρεμβάσεις, με στόχο την αλλαγή νόμων και διαδικασιών που αφορούν το άσυλο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αλλά και σχετικά με άλλα συναφή θέματα. Τέλος, συμμετέχει σε διεθνή και ευρωπαϊκά προγράμματα, μεταφέροντας την τεχνογνωσία του, ανταλλάσσοντας εμπειρίες και καλές πρακτικές, με αντικειμενικό σκοπό να βοηθήσει τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο να ασκήσουν τα δικαιώματά τους.

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, στόχος της παρουσίασης αυτής είναι να κάνουμε την τοπική κοινωνία, και τον πολίτη ειδικότερα, κοινωνό των προσπαθειών μας, αλλά και της πραγματικότητας που βιώνει η κατηγορία των ανθρώπων που υποστηρίζουμε, να τον πείσουμε να γίνει εθελοντής για να μας βοηθήσει αλλά και χορηγός για να στηρίξει τη συνέχιση των δράσεων μας και, κυρίως, να μειώσουμε τα όποια αισθήματα ρατσισμού έχουν αναπτυχθεί στην ελληνική κοινωνία.

2. ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΕΣΠ

Το 2009, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες συμπλήρωσε 20 χρόνια λειτουργίας και προσφοράς. Ας θυμηθούμε μαζί σημαντικές στιγμές που σημάδεψαν την ιστορία του και το ανέδειξαν στην μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη οργάνωση στην στήριξη των προσφύγων στην Ελλάδα:

1. **21 Ιανουαρίου 1989:** 21 άτομα υπογράφουν το σχετικό πρακτικό ίδρυσης του Σωματείου **Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ)**, στα ευγενώς προσφερθέντα γραφεία της Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες
2. **1η Φεβρουαρίου 1989:** Το ΕΣΠ ξεκινά τις εργασίες του, στο κτίριο που νοίκιασε, στην οδό Αραχώβης 39. Αρχίζει τη λειτουργία της η **Κοινωνική Υπηρεσία**, στελεχωμένη και με το ανάλογο διοικητικό προσωπικό
3. **Σεπτέμβριος 1991:** Το ΕΣΠ επεκτείνεται στο πεδίο της νομικής υποστήριξης προσφύγων και αιτούντων άσυλο, προχωρώντας στην ίδρυση **Νομικής Υπηρεσίας**
4. **Νοέμβριος 1991:** Το ΕΣΠ αναγνωρίζεται ως εκπρόσωπος στην Ελλάδα του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για Πρόσφυγες και Εξόριστους (ECRE)**, του σημαντικότερου δικτύου οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην υποστήριξη αιτούντων άσυλο και προσφύγων στην Ευρώπη
5. **Οκτώβριος 1995:** Η συγκέντρωση κουρδικών και άλλων πληθυσμών στην περιοχή της Δάφνης – Αγίου Δημητρίου και η ανάγκη υποστήριξης της ένταξής τους στην τοπική κοινωνία, γεννά το πρώτο Διαπολιτισμικό Κέντρο με την ονομασία **«ΠΥΞΙΔΑ»**, στην περιοχή δίπλα στο σημερινό σταθμό του Μετρό της Δάφνης
6. **Φεβρουάριος 1998:** Η συρρίκνωση των πόρων που διατίθενται για την Ελλάδα από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, σε συνδυασμό με τις όλο και αυξανόμενες ανάγκες των προσφύγων και αιτούντων άσυλο στη χώρα, στρέφουν το ΕΣΠ στην **αναζήτηση πόρων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή**. Οι πρώτες σχετικές χρηματοδοτήσεις διεκδικούνται και κερδίζονται από το ΕΣΠ
7. **30 Δεκεμβρίου 1998:** Η από την ίδρυσή του Πρόεδρος του ΕΣΠ κα Χάρη Μπρισίμη, τιμάται με «Αργυρούν Μετάλλιον» από την **Ακαδημία Αθηνών** «για την πολυσχιδή κοινωνική της δραστηριότητα»
8. **26 Μαρτίου 1999:** Το ΕΣΠ ολοκληρώνει τις διαδικασίες μετεγκατάστασης σε καινούργιο χώρο. Το νέο, μεγαλύτερο κτίριο **της οδού Σολωμού 25**, είναι έτοιμο να υποδεχθεί πλέον τόσο τα στελέχη του φορέα όσο και τον αυξανόμενο πληθυσμό των αιτούντων άσυλο και προσφύγων που ζητούν την υποστήριξη του
9. **Ιούνιος 1999:** Ξεκινά τη λειτουργία του το **Γραφείο Απασχόλησης** του ΕΣΠ, με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Υπουργείου Απασχόλησης
10. **18 Δεκεμβρίου 1999:** Με το νόμο 2667 ιδρύεται η **Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)**, ως Συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας. Το ΕΣΠ συμμετέχει με εκπρόσωπό του
11. **4 Μαΐου 2001:** Το **Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο του ΟΗΕ (ECOSOC)**, αναγνωρίζοντας την προσφορά του Σωματείου, παρέχει στο ΕΣΠ Ειδικό Συμβουλευτικό Καθεστώς και δυνατότητα παρουσίας και εκπροσώπησης στις συνεδριάσεις του
12. **Ιούνιος 2001:** Η ποιότητα της δουλειάς του Σωματείου, οδηγεί τα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου Υγείας, να προωθήσουν τη δημιουργία εξειδικευμένης δομής αποκατάστασης για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Ο **«ΙΟΛΑΟΣ»**, η μοναδική ως σήμερα ολοκληρωμένη δομή στο χώρο της ψυχικής υγείας, που περιλαμβάνει Κέντρο Ημέρας, Ξενώνα και Προστατευμένο Διαμέρισμα, ξεκινά τη λειτουργία του
13. **6 Ιουνίου 2001:** Ολοκληρώνεται η διαδικασία **αγοράς του κτιρίου της οδού Σολωμού 25**
14. **Σεπτέμβριος 2002 – Δεκέμβριος 2003:** **Ξενώνας** προσωρινής φιλοξενίας αιτούντων άσυλο που χαρακτηρίζονται ως ευάλωτες περιπτώσεις, λειτουργεί στο Πικέρμι Αττικής, με απ' ευθείας χρηματοδότηση προς το ΕΣΠ από το τότε Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας
15. **Σεπτέμβριος 2004:** Έναρξη του ειδικού προγράμματος της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών, που υποστηρίζει νομικά και κοινωνικά αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, οι οποίοι είναι θύματα εμπορίας και παράνομης διακίνησης (**trafficking**).

16. **2005-2006:** Μεταφράζεται το εγχειρίδιο των Ηνωμένων Εθνών για τη «**Διδασκαλία των δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», για το οποίο εν συνεχεία παίρνουμε την έγκριση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με την αξιοποίησή του
17. **1η Δεκεμβρίου 2005:** Το ΕΣΠ **βραβεύεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας** κ. Κάρολο Παπούλια, ως «Νησίδα Ποιότητας Συλλογικής Δράσης», για την προσφορά του στην παραγωγή εθελοντικού και πρωτοποριακού κοινωνικού έργου ποιότητας στη χώρα μας.
18. **18-19 Μαΐου 2007:** Το ΕΣΠ, σε συνεργασία με το Danish Refugee Council, διοργανώνει με μεγάλη επιτυχία το ανοιξιάτικο “**Biannual General Meeting**” του Ευρωπαϊκού Δικτύου ECRE, στους Δελφούς.
19. **Σεπτέμβριος 2007:** Η **Νομαρχία Πειραιά** παραχωρεί χώρο στο ΕΣΠ σε κτίριο ιδιοκτησίας της στην περιοχή της Δραπετσώνας, από τον οποίο εξυπηρετούνται πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο που αντιμετωπίζουν ζητήματα κυρίως νομικής φύσης
20. **28 Φεβρουαρίου 2008:** Είναι η ημέρα που το ΕΣΠ εξετάζει την περίπτωση με **αριθμό φακέλου 50.000**. Στατιστικά, περισσότερα από 150.000 άτομα έχουν πλέον υποστηριχτεί από το ΕΣΠ.
21. **Φεβρουάριος 2009:** Η πολύχρονη δουλειά του ΕΣΠ στα σημεία εισόδου και οι σχέσεις εμπιστοσύνης που χτίζονται, οδηγούν την τοπική κοινωνία της Λέρου να ζητήσει την μόνιμη παρουσία του εκεί. Το **νέο γραφείο του ΕΣΠ στη Λέρο**, στελεχώνεται με δικηγόρο και διερμηνέα.
22. **Νοέμβριος 2009:** Το ΕΣΠ, μετά από πρόταση του Καθηγητή κ. Νίκου Αλιβιζάτου και σε αναγνώριση της τεχνογνωσίας και εμπειρίας του, **συμμετέχει στις γνωμοδοτικές επιτροπές** που συστήθηκαν από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για να προτείνουν νέα σχήματα και διαδικασίες για το **άσυλο**.

3. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΟ ΑΣΥΛΟ ΤΟ 2009

3.1. Περιγραφή πλαισίου σε Ευρώπη και Ελλάδα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ο **αριθμός των αιτημάτων ασύλου για το 2009, παρέμεινε σταθερός**. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρατηρείται αύξηση των αιτημάτων στις Σκανδιναβικές χώρες κατά 13% (51.100 νέες αιτήσεις), με ταυτόχρονη πτώση κατά 33% στη Νότια Ευρώπη (50.100 αιτήσεις), κυρίως σε Ιταλία (-42%), Τουρκία (-40%) και **Ελλάδα (-20%)**. Στην κορυφή της λίστας των αιτούντων άσυλο βρίσκονται οι Αφγανοί με 26.800 αιτήσεις, ακολουθούν οι Ιρακινοί με 24.000 αιτήσεις και μετά οι Σομαλοί, με 22.600 αιτήσεις ασύλου.

Αναμφισβήτητα, κορυφαίο γεγονός σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αποτέλεσε η έγκριση, κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου, **του προγράμματος της Στοκχόλμης**. Το πρόγραμμα αντικαθιστά το αντίστοιχο πρόγραμμα της Χάγης (2005 – 2009), έχει διάρκεια μέχρι το 2014 και διέπει τις δράσεις της Ε.Ε. στον τομέα Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης.

Αναφορικά με τα πεδία της μετανάστευσης και του ασύλου, κύριος πολιτικός στόχος παραμένει η διαμόρφωση μιας συνολικής ευρωπαϊκής πολιτικής, στην οποία βασικό ρόλο θα παίξει το **κοινό σύστημα ασύλου**, που θα πρέπει να έχει υιοθετηθεί μέχρι το **2012**. Επιπλέον, προβλέπεται η ίδρυση περιφερειακών γραφείων της **Frontex**, ενώ αναφέρεται η δημιουργία ευρωπαϊκών κοινών **κέντρων διεκπεραίωσης αιτημάτων διεθνούς προστασίας σε τρίτα κράτη**. Τέλος, τίθενται βάσεις για τη συνεργασία των κρατών - μελών με την Ε.Ε αναφορικά με τη νόμιμη μετανάστευση και κανόνες για την **αξιολόγηση των συμφωνιών επανεισδοχής**, με προτεραιότητα τη σύναψη σχετικών συμφωνιών με το Αφγανιστάν, το Ιράκ και το Μπαγκλαντές.

Παράλληλα, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου, αποφασίστηκαν η ενίσχυση και ενδυνάμωση του ρόλου της Frontex για τον **αποτελεσματικότερο έλεγχο των εξωτερικών συνόρων** της Ε.Ε., η στενότερη συνεργασία της Ε.Ε. με τις **χώρες αποστολής και διέλευσης** μεταναστών, η έμφαση στις συμφωνίες επανεισδοχής με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης και η αυστηρότερη τήρηση των ήδη υπογραφιστών διμερών συμφωνιών. Η **Frontex** αναμένεται να εξελιχθεί σε **βασικό εργαλείο άσκησης των ευρωπαϊκών πολιτικών**, ενώ σημαντικό επίσης ρόλο αναμένεται να παίξει η **Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο**, με καθήκοντα το συντονισμό και **ενίσχυση της συνεργασίας** μεταξύ των μελών, την **προώθηση της προσέγγισης** μεταξύ των εθνικών πρακτικών και τη **σύγκλιση** των κανονιστικών ρυθμίσεων που ισχύουν στην ΕΕ στον τομέα του ασύλου. Η Υπηρεσία εγκαταστάθηκε στη Μάλτα και αναμένεται να ξεκινήσει επίσημα τη λειτουργία της μέσα στο **2010**.

Τον Φλεβάρη, ψηφίστηκε από το Ευρωκοινοβούλιο το **σχέδιο έκθεσης της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών**, για τις **συνθήκες υποδοχής αιτούντων άσυλο και προσφύγων στην Ευρώπη**. Κύρια **συμπεράσματα** της έκθεσης ήταν α) η **μη εφαρμογή** των σχετικών κοινοτικών οδηγιών β) η ανάγκη για **δικαιότερη κατανομή των ευθυνών** ανάμεσα στις χώρες της ΕΕ γ) η **έλλειψη ενημέρωσης** των δυνάμει αιτούντων άσυλο για τα δικαιώματά τους δ) η υπενθύμιση πως τα **κέντρα φιλοξενίας οφείλουν να είναι ανοικτά** και όχι κλειστά ε) το αίτημα να κλείσουν άμεσα τα κέντρα που **δεν πληρούν** τις ελάχιστες συνθήκες υποδοχής στ) η ύπαρξη μεγάλου αριθμού **εξαφανίσεων** ασυνόδευτων ανήλικων και η ανάγκη για **κοινούς κανόνες** αναγνώρισής τους ζ) η ανάγκη να **υιοθετηθούν κοινά πρότυπα** για τις **ευάλωτες ομάδες**.

Σε επίπεδο Ελλάδας, το 2009 σηματοδοτήθηκε από εξελίξεις στο άσυλο που συνοψίζονται σε **τρία βασικά σημεία**:

- Στην **επιδείνωση του εχθρικού κλίματος** της κοινής γνώμης για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες καθ' όλη τη διάρκεια του 2009.
- Στην ακόμα πιο **αναποτελεσματική ανταπόκριση της Διοίκησης** στη διαδικασία πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, προστασίας, υποδοχής και ένταξης αιτούντων άσυλο και προσφύγων.
- Στην αλλαγή αφενός του νομοθετικού πλαισίου με το **ΠΔ 81/2009** τον Ιούλιο του 2009 και αφετέρου, στην απόφαση της Κυβέρνησης μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου του ίδιου έτους,

να **αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο**, συγκαλώντας Επιτροπή Εμπειρογνομώνων για το Άσυλο στην οποία συμμετείχε και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και με κύριο άξονα τη δημιουργία μιας νέας, ανεξάρτητης από την Αστυνομία, Υπηρεσίας Ασύλου, η οποία θα κρίνει τα αιτήματα

Τα **αποσπασματικά μέτρα** που έλαβε η Διοίκηση για να αντιμετωπίσει τους αλλοδαπούς χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, αποκαλώντας τους συλλήβδην **λαθρομετανάστες**, φαίνεται να είχαν σαν σκοπό να καθησυχάσουν την κοινή γνώμη, η οποία μετά τις ευρωεκλογές του 2009, από μια απαθή μάλλον στάση, πέρασε σε μια στάση **αγωνίας και πανικού**, η οποία εντεινόταν από την παραπληροφόρηση των περισσότερων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Τα αποσπασματικά αυτά μέτρα, όπως οι **επιχειρήσεις «σκούπα»**, είχαν ως αποτέλεσμα, την **ακόμη πιο προβληματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου**, τόσο στα σύνορα όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής στην οδό Πέτρου Ράλλη. Την όλη κατάσταση επέτεινε η έλλειψη εκπαιδευμένου προσωπικού της Αστυνομίας, καθώς και διερμηνέων.

Ως αποτέλεσμα των μέτρων αυτών, ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων προσέφευγε και **προσφεύγει στα γραφεία μας**, πολλές φορές μετά από υπόδειξη της ίδιας της Αστυνομικής Αρχής, **για την λύση των πλέον αυτονόητων ζητημάτων**, όπως η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου, η ανανέωση ή έκδοση λόγω απώλειας του ειδικού δελτίου αλλοδαπού αιτούντος άσυλο (ροζ κάρτας), θεμάτων δηλαδή που είναι της **δικαιοδοσίας του Δημοσίου**. Παράλληλα αναφέρθηκαν περιστατικά **παράνομων επαναπροωθήσεων** στην περιοχή του Έβρου, που παραβιάζουν το βασικό δικαίωμα της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 περί μη επαναπροώθησης.

Δεν υπήρξε **κάποια βελτίωση** στα ζητήματα υποδοχής αιτούντων άσυλο. **Η διαθεσιμότητα χώρων διαμονής** είναι σχεδόν **μηδενική**, ειδικά για μονούς άνδρες και οικογένειες, ενώ η υποδοχή για ασυνόδευτους ανηλίκους είναι ιδιαίτερως προβληματική, αφού η έλλειψη δομών και η απουσία ειδικού επιτρόπου καθιστά την ομάδα αυτή, εξαιρετικά ευάλωτη.

Η πραγματικότητα αυτή, οδήγησε μεγάλο αριθμό πιθανών προσφύγων να **αποφύγουν να ζητήσουν προστασία στην Ελλάδα** και να ταξιδέψουν **χωρίς έγγραφα** σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες, εφαρμόζοντας τον **Κανονισμό του Δουβλίνου**, προσπαθούν να τους στέλνουν πίσω στην Ελλάδα, όπου αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα με τους υπόλοιπους αιτούντες άσυλο.

Η όλη κατάσταση έφτασε σε αδιέξοδο με την θέση σε εφαρμογή του ΠΔ 81/2009 το οποίο **καταργεί τον δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας**, πράγμα που αντίκειται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία αλλά και στα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Για το λόγο αυτό το ΕΣΠ προχώρησε στις 16/11 σε **αίτηση ακύρωσής** του στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Έντονη αντίδραση στο ΠΔ 81/2009 προέβαλε και η **Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες** η οποία απεφάσισε **να μην συμμετέχει με εκπρόσωπό της** στις Γνωμοδοτικές Επιτροπές, επί των γνωμοδοτήσεων των οποίων αποφασίζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό ο αντίστοιχος Αστυνομικός Διευθυντής των 53 Αστυνομικών Διευθύνσεων της χώρας.

Η βούληση της Κυβέρνησης, μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου του 2009, να αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο με την σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομώνων, στην οποία συμμετέχει και το ΕΣΠ, καθώς και η υιοθέτηση ενός «νέου λόγου» με έμφαση στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, **δεν έχουν βρει ακόμα αντιστοιχία** με τις πρακτικές της Διοίκησης που εξακολουθούν να δυσχεραίνουν, σε όλους τους τομείς, τη θέση όσων χρήζουν προστασίας στη χώρα μας. Πρέπει πάντως να σημειωθεί, το **κλείσιμο** στις αρχές Νοέμβρη του χώρου κράτησης στην **Παγανή** της Λέσβου, το οποίο με τη μορφή και τις διαδικασίες που λειτουργούσε είχε θέσει πολλές φορές τη χώρα στο στόχαστρο διεθνών επικρίσεων.

Αποτέλεσμα της έλλειψης ουσιαστικής διαδικασίας πρόσβασης, αποτελεί η **μείωση** – όπως έχει ήδη αναφερθεί – των αιτημάτων ασύλου στην Ελλάδα Κατά το έτος 2009, υποβλήθηκαν **15.928 αιτήματα ασύλου**. Ο μεγαλύτερος αριθμός αφορά αιτήματα από πολίτες εθνικότητας Πακιστάν (3.716 αιτήματα – 23,33%), Γεωργίας (2.170 – 13,62%), Μπαγκλαντές (1.809 – 11,36%) και Αφγανιστάν (1.510 – 9,48%). Το καθεστώς του πολιτικού πρόσφυγα αναγνωρίστηκε σε μόλις **36**

άτομα, ή ποσοστό 0,04%. 102 άτομα αναγνωρίστηκαν ως δικαιούχοι επικουρικής προστασίας και 26 άτομα έλαβαν ανθρωπιστικό καθεστώς.

Σημαντική αλλαγή αποτελεί η μετατόπιση των αιτημάτων ασύλου από την Αθήνα στην περιφέρεια. Πιο συγκεκριμένα, **ενώ το 2008 το 90,13%** των συνολικών αιτημάτων είχε υποβληθεί στην **Αθήνα** (3,09% στη Θεσσαλονίκη, 3,13% στο Αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος» και 3,65% στην υπόλοιπη χώρα), οι αντίστοιχοι αριθμοί για το **2009 είναι 75,19% στην Αθήνα**, 3,95% στη Θεσσαλονίκη, 2,77% στο Αεροδρόμιο «Ελ. Βενιζέλος» και 18,09% στην υπόλοιπη χώρα.

Στο βαθμό που οι αλλαγές αυτές αποτελούν αποτέλεσμα διαδικασιών, οι οποίες διασφαλίζουν τα δικαιώματα όσων έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα, δεν μπορούν παρά να είναι καλοδεχούμενες. Εάν όμως είναι αποτέλεσμα **αποτρεπτικών ενεργειών** (π.χ. πρόσβαση μόνο 20 ατόμων εβδομαδιαίως στην Αθήνα) ή **δεν συνοδεύονται με εγγυήσεις** για την τήρηση διαδικασιών ασύλου (π.χ. έλλειψη διερμηνέων στην περιφέρεια), τότε το ενδεχόμενο να **παραβιάζουν δικαιώματα** και να καθιστούν τη χώρα υπόλογο απέναντι σε διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει, είναι κάτι παραπάνω από σοβαρό.

Στις 3 Νοεμβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στην Ελλάδα **προειδοποιητική επιστολή**, που αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδικασίας καταγγελίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ενώ για μια ακόμη χρονιά, δικαστήρια ευρωπαϊκών χωρών ανέστειλαν την επαναπροώθηση στη χώρα μας με βάση τον κανονισμό του Δουβλίνου, χαρακτηρίζοντας την Ελλάδα ως **«μη ασφαλή»**, με δεδομένο ότι δεν εξασφαλίζει τις προβλεπόμενες από τη σχετική κοινοτική οδηγία συνθήκες υποδοχής. Επικριτικός για την Ελλάδα ήταν επίσης και ο επίτροπος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Thomas **Hammarberg**, αναφορικά με τις πρακτικές που ακολουθεί η χώρα όσον αφορά τους μετανάστες και το άσυλο, καθώς και την μη ύπαρξη και εφαρμογή εκ μέρους των ελληνικών αρχών «ενός λογικού, εκτενούς και καταλλήλως καταρτισμένου σχεδίου για το άσυλο, που να στοχεύει πρωτίστως στην ενίσχυση και βελτίωση των υπαρχουσών υποδομών και συνθηκών αναφορικά με την υποδοχή των αιτούντων άσυλο και των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων τόσο σε πρωτοβάθμιο όσο και σε δευτεροβάθμιο επίπεδο»

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί η διάλυση τον Ιούλιο - μετά από πυρκαγιά που ξέσπασε κατά τη διάρκεια του Καρναβαλιού - του **αυτοσχέδιου καταυλισμού** που λειτουργούσε τα τελευταία χρόνια στην **Πάτρα**. Η ενέργεια καταγγέλθηκε από τη **Διεθνή Αμνηστία** ως «κατά παράβαση του διεθνούς Δικαίου», ένα δε από τα αποτελέσματά της ήταν να οδηγηθούν σε κατάσταση εξαθλίωσης δεκάδες άτομα, τα οποία από τότε ζουν μέσα σε παρακείμενο δάσος της περιοχής

3.2. Άσυλο: Οι κυρίαρχες προκλήσεις

Κατά τη διάρκεια του 2009, το ΕΣΠ βρέθηκε αντιμέτωπο με μια σειρά προκλήσεων αναφορικά με το άσυλο, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση της δουλειάς του, είτε αυτή αφορά θεσμικές του παρεμβάσεις είτε την καθημερινή του λειτουργία. Οι προκλήσεις αυτές πηγάζαν από τις ανάγκες των ανθρώπων που ζήτησαν την υποστήριξη του και η αντιμετώπισή τους, αποτέλεσε το κύριο συστατικό στοιχείο για τον τρόπο με τον οποίο κινηθήκαμε το χρόνο που πέρασε. Οι κύριες από τις προκλήσεις αυτές γίνεται προσπάθεια να κωδικοποιηθούν παρακάτω:

α) Προβληματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου στα σημεία εισόδου

Η έλλειψη διερμηνέων, κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού, η κράτηση σε άθλιες συνθήκες, η έλλειψη ενημέρωσης όσων καταφεύγουν και ζητούν βοήθεια στη χώρα μας, αποτέλεσαν ανάγκη την οποία κληθήκαμε να καλύψουμε

β) Ανάγκη παρέμβασης στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (Π. Ράλλη) και σε σημεία εισόδου

Στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής υποβλήθηκε το 75,19% των αιτημάτων ασύλου, ενώ παράλληλα, συνέχισε να απευθύνεται εκεί ένας τεράστιος αριθμός αλλοδαπών που επιθυμεί την είσοδό του, για την υποβολή αιτήματος. Προς τα τέλη του χρόνου η κατάσταση έφτασε στο απροχώρητο, με την πρακτική να επιτρέπεται η είσοδος μόνο σε 20 άτομα κάθε εβδομάδα. Επιπλέον, οι Αστυνομικές Αρχές, συνέχισαν να παραπέμπουν για οποιοδήποτε ζήτημα τα άτομα αυτά στα γραφεία του ΕΣΠ, με άμεση συνέπεια ένας μεγάλος αριθμός ατόμων να καταφεύγει στα γραφεία μας, απαιτώντας από εμάς την πολυπόθητη είσοδο στην Π. Ράλλη.

γ) Ανάγκη προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας για αιτήσεις ακύρωσης

Η χαμηλή αναγνωρισιμότητα των προσφύγων στην Ελλάδα, οι κακές πρακτικές της Διοίκησης, η άγνοια και οι πλημμελείς αποφάσεις αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, είναι οι λόγοι που καθιστούν την κατάθεση αιτήσεων ακύρωσης στο ΣτΕ αναγκαία, ως ύστατη λύση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των προσφύγων.

δ) Έλλειψη ουσιαστικής νομικής συνδρομής (legal aid)

Τα προβλήματα στη διαδικασία ασύλου έχουν ως αποτέλεσμα ένας πολύ μεγάλος αριθμός προσώπων που ζητά διεθνή προστασία στην Ελλάδα, στην ουσία να μην την λαμβάνει. Τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες έχουν να κάνουν με την κακή ή ανύπαρκτη ενημέρωση που λαμβάνουν από τις Αρχές για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, τις τεράστιες καθυστερήσεις στην εξέταση του αιτήματός τους και με τα εμπόδια που συναντούν προσπαθώντας να ανανεώσουν ή να αντικαταστήσουν (σε περίπτωση απώλειας) τα χαρτιά τους ή να καταθέσουν κάποιο αίτημα (πχ προσφυγή) στα Τμήματα Αλλοδαπών.

Η νομική συνδρομή, παρά το γεγονός ότι προβλέπεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία σύμφωνα με το νόμο καλύπτει μόνο τις αιτήσεις ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας, διάταξη που στην εφαρμογή της παραμένει προβληματική.

ε) Στέγαση αιτούντων άσυλο σε κέντρα υποδοχής

Η έλλειψη δομών προσωρινής φιλοξενίας δημιουργεί έντονο πρόβλημα στη στέγαση των αιτούντων άσυλο. Ο αριθμός των άπορων οικογενειών από το Αφγανιστάν με πρόβλημα στέγης είναι πολύ μεγάλος, ενώ τα υπάρχοντα Κέντρα Υποδοχής δεν αρκούν για να φιλοξενήσουν τον πληθυσμό. Ως αποτέλεσμα, δημιουργούνται επιμέρους προβλήματα πέραν της επιβίωσής τους, όπως η έκδοση άδειας εργασίας, ΑΦΜ, πρόσβαση στην εκπαίδευση κλπ.

στ) Επιδόματα αναπηρίας σε αιτούντες άσυλο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας προκειμένου να εντάξει τους αιτούντες άσυλο στο πρόγραμμα Βαριάς Αναπηρίας, ζητά επιπλέον έγγραφα πέραν αυτών που ισχύουν, κάνοντας δυσκολότερη την πρόσβαση των ατόμων στη διαδικασία επιδότησης (π.χ. έχει ζητηθεί βεβαίωση σχετικά με το χρονικό διάστημα παραμονής στην Ελλάδα, δίχως να διευκρινίζεται ποια να είναι η αρχή έκδοσής της και δίχως να ικανοποιείται το αίτημα αυτό με την προσκόμιση φωτοαντίγραφου της ροζ κάρτας του αιτήσαντος ασύλου ως όφειλε με βάση το π.δ. 220 άρθ.12).

Παράλληλα, η ένταξη στο πρόγραμμα ακόμα και εκείνων που ανήκουν σε διαφορετική κατηγορία (όπως τυφλοί ή ακρωτηριασμένοι), αφαιρεί το δικαίωμά τους να επιδοτηθούν ανάλογα με την ειδική

κατηγορία αναπηρίας που εμφανίζουν και η οποία ενδεχομένως ξεπερνά το ύψος επιδότησης του προγράμματος Βαριάς Αναπηρίας

Η Υγειονομική Επιτροπή, η οποία καθορίζει το ποσοστό αναπηρίας, διατηρεί γραφειοκρατικές διαδικασίες που δυσκολεύουν και καθυστερούν την έκδοση του επιδόματος (π.χ. σε περίπτωση που κάποιος έχει εξεταστεί για να λάβει το ποσοστό αναπηρίας λόγω παραπληγίας, πρέπει να περάσει ξανά από την Α΄θμια Επιτροπή για να εγκριθεί και το ποσοστό αναπηρίας για το επίδομα κίνησης)

Τα παραπάνω συμβαίνουν ενώ το Υπουργείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχει φροντίσει να στείλει διευκρινιστική εγκύκλιο στις Πρόνοιες της χώρας.

ζ) Πολιτικοί γάμοι αιτούντων άσυλο με Έλληνες ή αλλοδαπούς

Οι Δήμοι αρνούνται να εκδώσουν άδεια γάμου και σε αλλοδαπούς αιτούντες άσυλο λόγω έλλειψης «πιστοποιητικού αγαμίας», αντιμετωπίζοντας τους ως στερούμενους νόμιμης παραμονής, καθώς δεν αναγνωρίζουν ότι το Ειδικό Δελτίο αποτελεί αποδεικτικό της ταυτότητας του αιτούντος.

η) Εκπαίδευση

Ενίοτε παρατηρούνται δυσκολίες εγγραφής ανηλίκων στην Α΄θμια και Β΄θμια Εκπαίδευση), ακόμη και στην περίπτωση που είναι κάτοχοι δελτίου αιτήσαντος ασύλου. Παράλληλα, υπάρχει μεγάλο ζήτημα αναγνώρισης εκπαιδευτικών τίτλων των προσφύγων και αιτούντων άσυλο

θ) Ληξιαρχείο

Υπάρχουν προβλήματα στη δήλωση του ονόματος του πατέρα στα νεογέννητα τέκνα, εφόσον δεν υπάρχει αποδεικτικό τέλεσης γάμου μεταξύ του ζευγαριού. Οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο δεν φέρουν μαζί τους τα επίσημα έγγραφα από τη χώρα τους, με αποτέλεσμα εάν το ζευγάρι επιθυμεί το νεογέννητο τέκνο να φέρει το όνομα του πατέρα να πρέπει να παντρευτεί ξανά στην Ελλάδα και στη συνέχεια να γίνει αναγνώριση τέκνου από τον πατέρα. Και σε αυτή την περίπτωση, όμως συναντούμε το πρόβλημα τέλεσης πολιτικού γάμου που προαναφέρθηκε, με αποτέλεσμα τα άτομα αυτά να έρχονται αντιμέτωπα με κοινωνικό αδιέξοδο. Παράλληλα, έχει επανειλημμένως παρατηρηθεί λανθασμένη αναγραφή των στοιχείων των γονέων από το εκάστοτε Μαιευτήριο, με αποτέλεσμα τη λανθασμένη καταγραφή επιθέτου του τέκνου

ι. Πρόσβαση στα δημόσια νοσοκομεία

Το προσωπικό των Νοσοκομείων, σε πολλές περιπτώσεις δεν ήταν πλήρως ενήμερο σχετικά με τη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που δικαιούται ο πληθυσμός αυτός με αποτέλεσμα να ζητούν την οικονομική κάλυψη των εξετάσεων από τους ίδιους. Παράλληλα, τα Νοσοκομεία πολλές φορές καταφεύγουν στους μεταφραστές του ΕΣΠ, θεωρώντας δεδομένο πως είναι δική μας υποχρέωση να τους παρέχουμε μεταφραστικές υπηρεσίες.

ια) Άδεια εργασίας σε αλλοδαπούς αιτούντες άσυλο

Υπήρξαν πολλά προβλήματα στην έκδοση άδειας εργασίας σε αιτούντες άσυλο από τις εκάστοτε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας, καθώς αναφέρουν πως προκειμένου να τη χορηγήσουν, πρέπει να γίνει πρώτα έρευνα από Τοπικό ΟΑΕΔ και να διαπιστωθεί πως δεν υπάρχει προσφορά της συγκεκριμένης επαγγελματικής ιδιότητας από Έλληνες πολίτες, ή πολίτες χωρών της Ε.Ε. ή μετανάστες. Η έλλειψη άδειας εργασίας στερεί τη δυνατότητα συμμετοχής σε προγράμματα που επιδοτούνται από τον ΟΑΕΔ..

ιβ) Απόδοση ΑΦΜ σε αλλοδαπούς αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες

Πολλές ΔΟΥ, αρνούνται να αποδώσουν ΑΦΜ ή να μεταβάλλουν τα στοιχεία σε αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, μη αναγνωρίζοντας ως επίσημη τη διεύθυνση κατοικίας που αναγράφεται στο Ειδικό Δελτίο και ζητώντας επιπλέον στοιχεία, όπως ιδιωτικό συμφωνητικό μισθώσεως κατοικίας ή υπεύθυνη δήλωση φιλοξενίας, με συνέπεια την παρακώλυση του δικαιώματος του πληθυσμού αυτού στην εργασία.

ιγ Αύξηση των θυμάτων εμπορίας και διακίνησης (trafficking)

Ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός αιτούντων άσυλο χρήζουν προστασίας λόγω του ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων (θύματα trafficking). Τα πρόσωπα αυτά, που η διαπίστωσή τους είναι πολλές φορές δύσκολη, χρήζουν άμεσης συμπαράστασης.

ιδ) Τράπεζες

Η Εθνική Τράπεζα αρνείται το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού σε αιτούντες άσυλο, καθώς δε θεωρεί πως το Ειδικό Δελτίο αποτελεί αποδεικτικό της ταυτότητας του αιτούντος, εφόσον τα στοιχεία εκεί είναι κατά δήλωσή του. Κατά συνέπεια, άτομα που δικαιούνται επιδόματα, όπως το επίδομα θέρμανσης και ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, δε μπορούν να τα λάβουν, εφόσον ο ΟΑΕΔ καταθέτει τα χρήματα απευθείας στους εκάστοτε λογαριασμούς της Εθνικής Τράπεζας.

ιε) Ασυνόδετοι ανήλικοι

Ο αριθμός των ασυνόδετων ανήλικων που ζήτησε την υποστήριξη του φορέα αυξήθηκε σε σχέση με το 2008. Παρότι το Υπουργείο Υγείας, ως αρμόδιος φορέας, έχει τα τελευταία χρόνια δώσει έμφαση σε ζητήματα στέγασης, αυτά δεν έχουν ακόμη επιλυθεί. Εκκρεμούν επίσης θέματα αναφορικά με την πρόσβαση στο άσυλο, την εκπαίδευση, καθώς και το σημαντικότερο όλων, η διαδικασία της επιτροπείας.

4. ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

4.1.Θεσμικές Παρεμβάσεις

Μέσα από τη λειτουργία του, το ΕΣΠ αξιοποίησε στο βαθμό που ήταν δυνατόν το θεσμικό του ρόλο, καθώς και τη συμμετοχή του σε δίκτυα στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Οι σημαντικότερες παρεμβάσεις του ΕΣΠ σε θεσμικό επίπεδο, ήταν οι ακόλουθες:

α-ε) Στα συγκεκριμένα ζητήματα που αγγίζουν τον πυρήνα της ουσίας του ασύλου στην Ελλάδα, επικεντρώθηκε ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς του ΕΣΠ. Πιο συγκεκριμένα:

- **Στις 8/1 και 23/2**, μετά από πρόσκληση της επικεφαλής του Τμήματος Ασύλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμμετείχαμε, μαζί με εκπροσώπους άλλων ευρωπαϊκών ΜΚΟ από το χώρο του ασύλου, σε δύο **συναντήσεις εμπειρογνομητών** στις Βρυξέλλες, με θέμα τις ενδεχόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις των **οδηγιών 2005/85** (σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα) και **2004/83** (σχετικά με την θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους)
- **Στις 03/02**, στελέχη και μέλη του ΔΣ του ΕΣΠ, συναντήθηκαν με τον **Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών**, για θέματα αρμοδιότητάς του
- **Στις 02/04**, εκπρόσωποι του ΕΣΠ συναντήθηκαν με την **κα Erika Feller**, Βοηθό Ύπατο Αρμοστή για τους Πρόσφυγες, στα γραφεία της Αντιπροσωπείας της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, με στόχο την παρουσίαση της **κατάστασης στην Ελλάδα** και τη **συνδιαμόρφωση προτάσεων πολιτικής** προς του αρμόδιους φορείς
- **Στις 29/04**, μετά από πρόσκληση της **Βουλής** και κατά τη διάρκεια κοινής συνεδρίασης των Επιτροπών Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, καταθέσαμε τα σχόλια μας πάνω στο Σχέδιο κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, αναφορικά με την ίδρυση της **Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο**
- **Στις 26/05**, παραβρεθήκαμε σε πρωινό εργασίας στην **Ολλανδική Πρεσβεία** στο πλαίσιο επίσκεψης της **Ολλανδού Υφυπουργού Δικαιοσύνης**, υπεύθυνης για θέματα μετανάστευσης. Συζητήθηκαν η πρακτική των Ελληνικών Αρχών και η προστασία των αιτούντων άσυλο, που επιστρέφουν στην χώρα στο πλαίσιο του Κανονισμού του Δουβλίνου
- **Στις 15/06**, στελέχη του ΕΣΠ συναντήθηκαν με **κλιμάκιο της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου**, αναλύοντας τα προβλήματα των διαδικασιών ασύλου στην Ελλάδα.
- **Στις 18/06**, και μετά από σχετική πρόσκληση, στελέχη του ΕΣΠ συναντήθηκαν με τον **Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ** κ. Αλέξη Τσίπρα, με στόχο την ενημέρωσή του για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο θεσμός του Ασύλου στη χώρα μας
- **Στις 29/06**, η Πρόεδρος και στελέχη του ΕΣΠ συναντήθηκαν στα Γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αθήνα με τον **Αντιπρόεδρο** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αρμόδιο για την Δικαιοσύνη, την Ελευθερία και την Ασφάλεια, **κ. Jacques Barrot**, στο πλαίσιο συνάντησής του με εκπροσώπους μη-Κυβερνητικών Οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της μετανάστευσης. Στη συνάντηση αναλύθηκαν τα προβλήματα των διαδικασιών ασύλου στην Ελλάδα, ενώ από πλευράς κ. Barrot, τέθηκαν οι προτεραιότητες της Ε.Ε για τα επόμενα χρόνια. Αποτέλεσμα της συνάντησης αυτής ήταν η **δημιουργία σταθερού διαύλου επικοινωνίας** μεταξύ των οργανώσεων και του γραφείου του Αντιπροέδρου, με τον ορισμό ειδικού συνεργάτη του που ανέλαβε αυτό το ρόλο.
- **Από τις 07/09**, το ΕΣΠ συμμετέχει στην **«Ομάδα Μελέτης του Μεταναστευτικού Ζητήματος στην Αθήνα»**, η οποία λειτουργεί με πρωτοβουλία του **ΙΜΕΠΟ** (Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής), με σκοπό να διερευνήσει τη δυνατότητα διαμόρφωσης μιας πρότασης **μεσομακροπρόθεσμης πολιτικής**, σχετικά με την προοπτική του μεταναστευτικού φαινομένου στο **κέντρο της πρωτεύουσας**
- **Στις 16/11**, κατατέθηκε **προς το Συμβούλιο της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης του Π.Δ. 81/2009**, για σειρά λόγων που άπτονται τόσο της προστασίας του ασύλου ως θεσμού

όσο και των δικαιωμάτων των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, καθώς και της απόκλισής του από τις σχετικές οδηγίες της Ε.Ε

- Στις **16/11 επίσης**, απεστάλη **προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, υπόμνημα 6 ελληνικών οργανώσεων** (Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, PRAKSIS, Διεθνής Αμνηστία, Ομάδα Δικηγόρων για τα Δικαιώματα Προσφύγων και Μεταναστών, Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων), με το οποίο επισημαίνονται τα σημεία του **ελληνικού θεσμικού πλαισίου για το άσυλο**, τα οποία **δεν συνάδουν με το ευρωπαϊκό δίκαιο**
- Στις **17/11**, κατατέθηκε ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **κείμενο καταγγελίας κατά της Ελλάδας**, για συστηματικές **παραβιάσεις** των δικαιωμάτων προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Το κείμενο κατατέθηκε, από τις οργανώσεις Dutch Council for Refugees, Refugee Advice Centre, Refugee and Migrants Justice και PRO ASYL, **υπογραφόταν δε και από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες** – το οποίο **συνεργάστηκε στη σύνταξη του** – και από άλλες **18 ευρωπαϊκές οργανώσεις** υποστήριξης προσφύγων και αιτούντων άσυλο
- Από τον **Νοέμβριο** και εφεξής, το ΕΣΠ συμμετείχε με διάφορα στελέχη του στις **Ομάδες Εργασίας** που συγκροτήθηκαν με πρωτοβουλία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, με σκοπό την **αναδιάρθρωση του συστήματος ασύλου** στην Ελλάδα.
- Μετά από παρέμβαση προς τον Συνήγορο του Πολίτη **επαναλήφθηκε συνέντευξη** σε α΄ βαθμό αιτούντος άσυλο, καθώς η συνέντευξη του πραγματοποιήθηκε δίχως διερμηνεία
- **Τέλος, το Μάιο κατατέθηκαν** στην Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, **παρατηρήσεις** πάνω στο σχέδιο προεδρικού διατάγματος, αναφορικά με την **τροποποίηση του Π.Δ. 90/2008** (ελάχιστες προδιαγραφές και διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα)

Με βάση επίσης το θεσμικό του ρόλο το ΕΣΠ:

- Συμμετείχε, μέσω της Προέδρου του κας Λίλιαν Αργυροπούλου, **στις συνεδριάσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου**. Στις 19/03, η κα Αργυροπούλου, εξελέγη από τα μέλη της Επιτροπής **ως Α΄ Αντιπρόεδρος**, με θητεία μέχρι τον 03/2012.
- Στελέχη και μέλη του Δ.Σ του ΕΣΠ **συνεργάστηκαν στενά** με εκπροσώπους από όλες σχεδόν τις **μεταναστευτικές και προσφυγικές κοινότητες**, με στόχο την από κοινού υποστήριξη των αιτημάτων των προσφύγων και αιτούντων άσυλο.
- Στελέχη και μέλη του Δ.Σ του ΕΣΠ συναντήθηκαν και συνεργάστηκαν με **κυβερνητικούς αξιωματούχους και μέλη διπλωματικών αποστολών** από Δανία, Ολλανδία, Γερμανία, Βέλγιο, Νορβηγία, Αυστρία, με σκοπό την ενημέρωση για τις συνθήκες ασύλου στην Ελλάδα και στόχο την αποτροπή επιστροφών αιτούντων άσυλο που ενέπιπταν στις διατάξεις του Κανονισμού του Δουβλίνου.
- Τέλος, οι έγγραφες ενημερώσεις, του ΕΣΠ και άλλων οργανώσεων, προς το αρμόδιο Υπουργείο, σχετικά με την **έλλειψη χώρων υποδοχής**, συντέλεσαν στην επαναλειτουργία του **ξενώνα για οικογένειες** των Γιατρών του Κόσμου στην Αθήνα, καθώς και στην αύξηση της **χωρητικότητας** των χώρων υποδοχής για ασυνόδευτα ανήλικα. Παρόμοια ενημέρωση για τη στέγαση και τις συνθήκες Υποδοχής, απευθύνθηκε σε οργανώσεις, επιτροπές ασύλου και μετανάστευσης καθώς και δικαστήρια άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με αποτέλεσμα την **μη επιστροφή αιτούντων άσυλο** στην Ελλάδα, βάσει του κανονισμού Δουβλίνου II, σε **τουλάχιστον 20 περιπτώσεις**

στ) Ως αποτέλεσμα **συναντήσεων** στελεχών του ΕΣΠ με την Διεύθυνση Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του **Υπουργείου Υγείας**, με θέμα την εφαρμογή του Π.Δ 220 του 2007, εκδόθηκε **στις 08/04, εγκύκλιος** της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας, για την ορθή εφαρμογή του Π.Δ, αναφορικά με την **ένταξη** των αιτούντων άσυλο, στο πρόγραμμα χορήγησης του επιδόματος αναπηρίας.

ζ) Έγγραφο παρέμβαση προς το Υπουργείο Εσωτερικών για την **ανάκληση εγκυκλίου** σχετικής με τον **πολιτικό γάμο** των αιτούντων άσυλο (16/07)

η) Αποστολή αναφοράς προς τον Συνήγορο του Πολίτη, για τη χορήγηση **επάρκειας διδασκαλίας** αγγλικής γλώσσας σε αναγνωρισμένο πολιτικό **πρόσφυγα**. **Αποτέλεσμα:** Διαπιστώθηκε η **αναντιστοιχία** του υπάρχοντος νομικού πλαισίου με τις σημερινές ανάγκες και τεκμηριώθηκε η αναγκαιότητα αλλαγής του.

Αποτέλεσμα επίσης έγγραφων παρεμβάσεων προς τον ΟΑΕΔ, είναι η **δυνατότητα συμμετοχής** αιτούντων άσυλο σε επιδοτούμενα **προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας**

θ) Με παρέμβαση του ΕΣΠ, το **Ληξιαρχείο** Αθηνών, κατέγραψε το **όνομα πατρός** στη ληξιαρχική πράξη γέννησης ανηλίκου τέκνου αιτούντος άσυλο.

ι) Με παρέμβαση του ΕΣΠ και επίκληση για την ορθή εφαρμογή του Π.Δ. 266/99, το Νοσοκομείο Γ. Γεννηματάς εκδίδει πλέον **δωρεάν πιστοποιητικά υγείας σε αιτούντες άσυλο**, για την έκδοση άδειας εργασίας

ια) Επιστολή προς τη Νομαρχία Πειραιά για τη χορήγηση άδειας εργασίας σε αιτούντα άσυλο (**2^{ος}**) και έγγραφη παρέμβαση προς τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Απασχόλησης για το ζήτημα χορήγησης **άδειας εργασίας στους αιτούντες άσυλο** και την ανάγκη έκδοσης σχετικής εγκυκλίου. Ακολούθησε συνάντηση με τον Γεν Γραμματέα Υπ. Απασχόλησης κ. Κοντό. Ως αποτέλεσμα, εκδόθηκε στις **6/8** σχετική **εγκύκλιος**, η οποία συμπεριέλαβε όλες τις απόψεις του ΕΣΠ για την ορθή εφαρμογή του Π.Δ.189/1998

ιβ) Έγγραφη παρέμβαση προς 6 Δ.Ο.Υ για την ορθή εφαρμογή της εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών σχετικά με την **απόδοση ΑΦΜ (6^{ος})**. Συνεχείς παρεμβάσεις για εξατομικευμένες υποθέσεις αιτούντων άσυλο

ιγ) **Στις 23/07**, το ΕΣΠ, μετά από σχετική πρόσκληση, κατέθεσε προς τη **Βουλή των Ελλήνων**, σχόλια και παρατηρήσεις, αναφορικά με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για «Απόφαση – Πλαίσιο για την καταπολέμηση της **εμπορίας ανθρώπων**, καθώς και για την προστασία των θυμάτων», σε κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

ιδ) Αποστολή έγγραφης παρέμβασης προς τον Συνήγορο του Πολίτη αναφορικά με την είσπραξη επιδομάτων ανεργίας του ΟΑΕΔ μέσω της Εθνικής Τράπεζας, καθώς και έγγραφη παρέμβαση προς την Εθνική Τράπεζα για **τραπεζικές συναλλαγές αιτούντων άσυλο**. Μετά από ενημέρωση της Τράπεζας της Ελλάδος και συμμετοχή σε σχετική συνάντηση στη Δ/ση Εποπτείας, εκδόθηκε **τραπεζική εγκύκλιος με σχετική ρύθμιση** – δημιουργήθηκε ειδικός λογαριασμός για τους αιτούντες άσυλο

ιε) Συμμετοχή στο Δίκτυο για την Παρακολούθηση της Εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που δημιουργήθηκε μετά από σχετική πρωτοβουλία του Συνηγόρου του Παιδιού. Στόχος του Δικτύου είναι η προστασία και η προαγωγή των **Δικαιωμάτων του Παιδιού** στη χώρα μας και ειδικότερα η παρακολούθηση της **εφαρμογής της Διεθνούς Σύμβασης** των Ηγία τα Δικαιώματα του Παιδιού, στην Ελλάδα. Το ΕΣΠ έχει εκλεχτεί στην **9μελή Συντονιστική Επιτροπή** την οποία υποδέχθηκε στο γραφείο του ο **Πρόεδρος της Δημοκρατίας** κ. Κάρολος Παπούλιας, για να ενημερωθεί για την πρωτοβουλία δημιουργίας του Δικτύου και του στόχους του. Συνεχείς **αναφορές**, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, προς τις αρμόδιες αρχές (Υπουργεία Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη), αναφορικά με τις συνθήκες **κράτησης και υγιεινής αιτούντων άσυλο**, καθώς και κράτησης των **ανηλίκων**

4.2. Διαδικασίες υποδοχής

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2009 **ενεγράφησαν** στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες **4.293 άτομα** από **65 διαφορετικές εθνικότητες**, στα οποία παρασχέθηκε αρχικός προσανατολισμός και καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία ασύλου, την κατάσταση στην Ελλάδα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Οι δράσεις του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες καθώς και η οποιαδήποτε συνδρομή, δεν θα ήταν εφικτή, χωρίς την απασχόληση των **διερμηνέων** του ΕΣΠ, σε γλώσσες που μιλά συνήθως ο πληθυσμός αυτός (φαρσί, αραβικά, κουρδικά, τούρκικα, ουρντού, μπάγκλα, παστού, αμχάρικ, τιγκρίνια, κλπ).

Υποδοχή Νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο – αποστολές

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Άσυλο-Βοήθεια Τώρα» και συγκεκριμένα της δράσης «Κοινωνική μέριμνα, παροχή υπηρεσιών υγείας, ψυχιατρική βοήθεια και σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες με έμφαση στις ευάλωτες περιπτώσεις νεοαφιχθέντων», ομάδα στελεχών του ΕΣΠ (κοινωνικός λειτουργός, δικηγόρος/οι και διερμηνέας), επισκέφτηκαν τα σημεία εισόδου της χώρας, με στόχο α) τη συνολική εκτίμηση της κατάστασης των νεοαφιχθέντων και ιδιαίτερα των ευάλωτων περιπτώσεων (ηλικιωμένοι, οικογένειες μονογονεϊκές, πολυμελείς ή με μικρά παιδιά, ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με προβλήματα υγείας) β) την ενημέρωσή τους για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους καθώς και την εξασφάλιση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου και γ) η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας. Επίσης, η διαμεσολάβηση για περιπτώσεις που χρήζουν στέγασης και υγειονομικής/νοσοκομειακής περίθαλψης σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς.

Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν 7 παρόμοιες αποστολές σε σημεία εισόδου.

- **Φυλάκιο Έβρου, 14/7-16/7:** Μετά από επικοινωνία με την Αστυνομική Δ/ση Ορεστιάδας και τον διοικητή Συνοριακής Φύλαξης, επισκεφθήκαμε το Κέντρο Κράτησης, ενημερώνοντας εν γένει και τα **318 άτομα** που **κρατούνταν** εκεί. Παράλληλα παρείχαμε εξειδικευμένη νομική και κοινωνική συμβουλευτική στις πιο ευάλωτες περιπτώσεις, δηλαδή των ανηλίκων, των 18 γυναικών και των θυμάτων βασανιστηρίων και διώξεων. Πραγματοποιήσαμε παρέμβαση υπό τη μορφή επιστολής προς τις Αρχές για να διευκολύνουμε την κατάθεση αιτήματος ασύλου και εξεύρεσης στέγης σε 76 άτομα, από τα οποία οι 49 ήταν ασυνόδευτοι ανήλικοι, καταγεγραμμένοι ως ενήλικες, παρότι οι ίδιοι δήλωσαν στις αρχές την ανηλικότητά τους. Εστάλη έγγραφη παρέμβαση για τη διαπίστωση της ανηλικότητάς τους και τη λήψη μέτρων για την προστασία τους, καθώς και καταγγελία στον Συνήγορο του Πολίτη. Τέλος, κινήσαμε τις διαδικασίες για οικογενειακή επανένωση δύο ανηλίκων με τις οικογένειές τους, που διαμένουν νόμιμα στην Ευρώπη, στο πλαίσιο του Κανονισμού του Δουβλίνου (343/2003).
- **Πάτρα, 24/8-25/8: Συνδρομή σε 65 άτομα** που φιλοξενούνταν σε ξενοδοχεία, καθώς και σε άστεγους του πρώην καταυλισμού και ενημέρωσή τους για ζητήματα ασύλου. Επίσης πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στον άτυπο **καταυλισμό** και ενημέρωση **30 ατόμων** για ζητήματα πρόσβασης στην διαδικασία ασύλου, ενώ έγινε έγγραφη παρέμβαση για 3 άτομα (το ένα με σοβαρά προβλήματα υγείας) τα οποία παρά τις προσπάθειές τους δεν είχαν καταφέρει να καταθέσουν αίτημα ασύλου
- **Χίος 1/9:** συνδρομή των **155 συνολικά κρατούμενων**, εκ των οποίων 16 ασυνόδευτοι ανήλικοι, 9 γυναίκες μόνες και οικογένειες με μικρά παιδιά.
- **Μυτιλήνη 17 – 20/9:** Παρασχέθηκε νομική υποστήριξη **σε 336 άτομα** από τα 600 περίπου που κρατούνταν. Πραγματοποιήθηκαν δύο επισκέψεις στο κέντρο κράτησης της Παγανής και μία στο κέντρο φιλοξενίας ανηλίκων της Αγιάσου. Επιπλέον προβήκαμε σε συνάντηση με τον Υποδιευθυντή Ασφαλείας Λέσβου, τον δικηγόρο που παρέχει νομική συνδρομή στους κρατούμενους της Παγανής μέσω του Οικουμενικού Προγράμματος Προσφύγων και τους γιατρούς του ως άνω κέντρου.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής στην Παγανή, θέσαμε ως προτεραιότητα την ενημέρωση των πιο ευάλωτων περιπτώσεων, δηλαδή των 130 ανηλίκων και των 160 γυναικών με παιδιά /290 άτομα ενώ παρείχαμε νομική αρωγή (συμβουλευτική και ενημέρωση αρχών για αιτήματα ασύλου) και σε κάποιες περιπτώσεις ανηλίκων κρατούμενων, που κρατούνταν επί δίμηνο και ανέφεραν δίωξη στη χώρα καταγωγής τους. Ακολούθησε αναφορά στο

Υπουργείο Υγείας για τις εξαιρετικά άσχημες συνθήκες κράτησης και υγιεινής καθώς και το ζήτημα της κράτησης των ανηλίκων.

- **Σύρος 24 -27/9:** συνδρομή **19 Αφγανών κρατούμενων** αιτούντων άσυλο εκ των οποίων 7 ασυνόδευτοι ανήλικοι. Πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον Αστυνομικό Υποδιευθυντή του Τμήματος Ασφάλειας Ερμούπολης, με τον Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με την αρμόδια εισαγγελέα Σύρου καθώς και με κατοίκους του νησιού. Επίσης έγινε ενημέρωση των ενήλικων και των ανηλίκων κρατούμενων για το λόγο κράτησής τους, για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και για τη συνδρομή που παρέχει το ΕΣΠ και πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις
- **Φυλάκιο, Σουφλί και Μεταξάδες, Έβρος, 20 - 23/10:** Συνδρομή των **352 συνολικά κρατούμενων** και παρέμβαση για την πρόσβαση στην διαδικασία ασύλου καθώς και την εξεύρεση στέγης σε 29 ασυνόδευτους ανήλικους κρατούμενους στο Φυλάκιο. Έγινε επίσης παρέμβαση για την άρση της κράτησης των 11 ανηλίκων κρατούμενων στους Μεταξάδες. Διενεργήθηκαν ατομικές συνεντεύξεις με πέντε περιπτώσεις ενηλίκων οι οποίοι δήλωσαν ότι έχουν υποστεί βασανισμούς και δίωξη στις χώρες καταγωγής τους. Εξάλλου στη διάρκεια της αποστολής επισκεφθήκαμε και συνομιλήσαμε με τις τοπικές αστυνομικές και δικαστικές Αρχές.
- **Πάτρα 29 – 30/12:** Έγινε επίσκεψη στον άτυπο - αυτοσχέδιο καταυλισμό των Αφγανών, που υπήρχε στην περιοχή, ενώ συναντηθήκαμε με τα στελέχη του Ερυθρού Σταυρού της Πάτρας, καθώς και με μέλη της Κίνησης Υπεράσπισης Δικαιωμάτων Μεταναστών και Προσφύγων Πάτρας. Εξάλλου υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Διοικητή Ασφάλειας Πάτρας. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας στον άτυπο καταυλισμό των Αφγανών **ενημερώσαμε 20 άτομα** για τα δικαιώματά τους (κυρίως για τη δυνατότητα οικογενειακής επανένωσης μέσω του Κανονισμού του Δουβλίνου, αλλά και τη δυνατότητα φιλοξενίας σε Ξενώνα των ανηλίκων ακόμη και σε περίπτωση μη κατάθεσης αιτήματος ασύλου).

Το 2009, λειτούργησε για **πρώτη φορά γραφείο υποστήριξης νεοεισερχόμενων στη Λέρο**. Το γραφείο στελεχώθηκε με δικηγόρο και διερμηνέα (με έμφαση στις αφγανικές γλώσσες και διαλέκτους), ενώ υπήρξε συνεργασία με διερμηνείς αραβικής και σομαλικής γλώσσας, καθώς και με εθελοντές. Κατά τη διάρκεια τους έτους παρασχέθηκε νομική συμβουλευτική και αρωγή σε **285 συνολικά κρατούμενους** (266 περιπτώσεις) της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Ρόδου στη Λέρο και Αγαθονήσι, ενώ πραγματοποιήθηκαν **3 αποστολές** μελών της Νομικής υπηρεσίας στο Αγαθονήσι (25/4 και 2-3/5) και Λέρο (29-31/5).

Επιπρόσθετα, στόχος ήταν η μετά-παρακολούθηση **«follow up»** αυτών των εξυπηρετούμενων, καθώς και όλων όσων προσήλθαν κατόπιν σχετικής ενημέρωσης στα γραφεία του ΕΣΠ με πρόθεση να υποβάλλουν αίτημα ασύλου στην Αθήνα. Η λίστα των ευάλωτων περιπτώσεων που καταρτιζόταν μετά από κάθε αποστολή αποστέλλοταν στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ενώ η σύνδεση με τα κεντρικά γραφεία του ΕΣΠ στην Αθήνα διασφάλιζε την παροχή κοινωνικής μέριμνας μη αποσπασματικού χαρακτήρα.

Στο πλαίσιο της ως άνω δράσης, ο αριθμός των ατόμων που έλαβαν υπηρεσίες **κοινωνικής μέριμνας ήταν 231 άτομα, ιατρική συμβουλευτική 110 άτομα, συμβουλευτικές υπηρεσίες 445 άτομα**, ενώ **ψυχολογική στήριξη έλαβαν 197 άτομα**.

Border Monitoring

Μέσα από τη συγκεκριμένη δράση επιτυγχάνεται η παρακολούθηση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου και της κράτησης αλλοδαπών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, ώστε να αντιμετωπιστούν κακές πρακτικές αναφορικά με την εφαρμογή του Νόμου και να εξασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων τους.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, που υλοποιείται με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, πραγματοποιήθηκαν αποστολές σε Έβρο (23-27/3), Σπάρτη (4^{ος}), Πάτρα και Λέρο (4^{ος}), Αγαθονήσι, Κω, Ρόδο και Σύμη (6^{ος}), Θεσσαλονίκη/Έβρο (6-10/7), Πάτρα και κρατητήρια Αγρινίου (16-17/7), Έβρο (24-28/8, 16-20/11 και 17-23/12), Κρήτη (Ηράκλειο, Ρέθυμνο, Ανώγεια 2-4/12), Κομοτηνή, Χαλκίδα 28/12 και Βόλο 29-30/12. Τα συμπεράσματα των αποστολών αυτών κατατέθηκαν στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

4.3. Παρεμβάσεις – νομική υποστήριξη

Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (Π. Ράλλη)

Στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής συσσωρεύεται τεράστιος αριθμός αλλοδαπών που επιθυμεί την είσοδό του, για την υποβολή αιτήματος ασύλου, κάτω από συνθήκες που έχουν ήδη περιγραφεί. Σημαντικό μέρος της καθημερινής δουλειάς του ΕΣΠ είχε ως στόχο την δυνατότητα πρόσβασης, στη διαδικασία. Ενώπιον των ελληνικών Αρχών, πραγματοποιήθηκαν σχετικές παρεμβάσεις οι οποίες αφορούσαν

- Περιπτώσεις συνδρομής για **άμεση υποβολή αιτήματος ασύλου** και χορήγηση σχετικών εγγράφων από την Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (**998 άτομα**, η πλειοψηφία των οποίων ασυνόδευτοι ανήλικοι, οικογένειες και γενικά ευάλωτες περιπτώσεις). Έγιναν σχετικές αιτήσεις για χορήγησης στέγασης στους αστέγους αιτούντες άσυλο.
- Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε **κρατητήρια**, έγγραφες και τηλεφωνικές παρεμβάσεις για 51 κρατούμενους στην Αττική και 45 κρατούμενους σε περιοχές εκτός Αττικής
- Στο πλαίσιο επίσης των τακτικών επισκέψεων μελών της Νομικής Υπηρεσίας στα κρατητήρια της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής, παρασχέθηκε **νομική συμβουλευτική σε 237 κρατούμενους**, μεταξύ αυτών γυναίκες μόνες με ανήλικα παιδιά. Κατόπιν της ενημέρωσης που τους παρασχέθηκε, 88 άτομα υποστηρίχτηκαν στην διαδικασία κατάθεσης αιτήματος ασύλου
- Τέλος στο πλαίσιο υλοποίησης σχετικής δράσης μέλη της Νομικής Υπηρεσίας του ΕΣΠ παρακολούθησαν την **διενέργεια συνεντεύξεων** στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής και συνέταξαν σχετικές μηνιαίες αναφορές στην Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε για τους Πρόσφυγες, σχετικά με τον τρόπο διενέργειας των συνεντεύξεων αιτούντων άσυλο από τις αρμόδιες αρχές.

Ενέργειες για θύματα trafficking

Στο πλαίσιο του προγράμματος «**Νομική συνδρομή προς αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες θύματα trafficking και αλλοδαπούς φορείς του ιού HIV/AIDS**», πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στο τμήμα Anti-trafficking στην ΓΑΔΑ, καθώς και σε φυλακές και κρατητήρια για υποθέσεις θυμάτων σωματεμπορίας. Διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με κρατούμενες της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής, μετά από παραπομπή της ΜΚΟ Ιατρική Παρέμβαση, προς διερεύνηση της ιδιότητας «θύματος trafficking», καθώς και ενημέρωσή τους σχετικά με την νομική προστασία που παρέχεται σε θύματα εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την σεξουαλική εκμετάλλευσή τους.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης συναντήσεις με αιτούσες άσυλο θύματα σωματεμπορίας, προκειμένου να **ενημερωθούν** για το νομικό καθεστώς του θύματος και για ζητήματα που αφορούν την διαδικασία ασύλου, καθώς και συναντήσεις με θύματα και μάρτυρες κατηγορίας ενόψει κατάθεσής τους στα αρμόδια δικαστήρια. Παρασχέθηκε νομική συνδρομή κατά τις καταθέσεις θυμάτων στο τμήμα Anti-trafficking στην ΓΑΔΑ, ενώ παρασχέθηκε συνδρομή σε αναγνωρισμένα θύματα trafficking.

Τέλος, κατατέθηκαν **αίτηση** στο Υπουργείο Εσωτερικών για **έκδοση άδειας παραμονής** θύματος εμπορίας ανθρώπων και αίτηση για άσκηση αναίρεσης από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για υπόθεση θύματος σωματεμπορίας σε συνεργασία με την δικηγόρο Ιωαννίνων η οποία είχε παραστεί ως πολιτική αγωγή.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης:

- Παράσταση πολιτικής αγωγής ενώπιον Μικτού Ορκωτού Εφετείου Αθηνών για γυναίκα θύμα σωματεμπορίας
- Παράσταση στην Ηγουμένισσα για το δικαστήριο γυναίκας αναγνωρισμένης ως θύματος εμπορίας. Δηλώθηκε και έγινε δεκτή παράσταση πολιτικής αγωγής της παθούσας.
- Παράσταση 2 δικηγόρων ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Θεσπρωτίας, προς υποστήριξη θύματος σωματεμπορίας

Συνολικά, οι γυναίκες, οι οποίες εμφάνισαν δείκτες ότι πρόκειται για **πιθανά θύματα εμπορίας ανθρώπων** κατά την συνέντευξη που έγινε στα γραφεία του ΕΣΠ προς διερεύνηση αρχικά της

προσφυγικής ιδιότητας, ήταν **183**, ενώ **21** από αυτές έγιναν στα κρατητήρια της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Απτικής μετά από παραπομπή της Ιατρικής Παρέμβασης. Ταυτόχρονα έγινε **συνέχιση της νομικής συνδρομής σε 15 αναγνωρισμένα θύματα εμπορίας** καθώς οι δικαστικές διαμάχες διαρκούν συνήθως πάνω από ένα χρόνο μέχρι να φτάσουν στα ανώτατα δικαστήρια. Νομική και κοινωνική αρωγή δέχθηκαν και **15 αναγνωρισμένα θύματα**, για καθένα από τα οποία έγιναν ενέργειες για την παρακολούθηση της υπόθεσης και διασφάλισης της προστασία του θύματος. Τέλος, εξυπηρετήθηκαν και **9 φορείς του ιού HIV/AIDS**

Συμβούλιο της Επικρατείας

Το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, οι κακές πρακτικές της Διοίκησης, η άγνοια και οι πλημμελείς αποφάσεις αναγνώρισης, μάς οδήγησαν αναγκαστικά στην **κατάθεση αιτήσεων ακυρώσεως**. Παράλληλα, παλιές αιτήσεις ακυρώσεως που έχουμε υποβάλει στο παρελθόν συζητήθηκαν τη χρονιά που μας πέρασε.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατατέθηκαν **36 αιτήσεις ακυρώσεως**, για περιπτώσεις αιτούντων άσυλο των οποίων τα αιτήματα απορρίφθηκαν από τον Υπουργό με αποφάσεις που παρέκκλιναν της θετικής γνωμοδότησης της Ειδικής Επιτροπής Προσφυγών, καθώς και για την ακύρωση της τεκμαιρόμενης απόρριψης του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών επί προσφυγών που ασκήθηκαν εκπρόθεσμα.

Επίσης, κατατέθηκαν **37 αιτήσεις αναστολής**, καθώς και πρόσθετοι λόγοι επί αίτησης αναστολής για 1 άτομο. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με εισηγητές του ΣτΕ για 27 υποθέσεις αιτούντων άσυλο για τους οποίους έχει κατατεθεί αίτηση ακύρωσης, 10 από τις οποίες συζητήθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατατέθηκαν αντίστοιχα υπομνήματα. Τέλος, κατατέθηκαν **2 αιτήσεις παραίτησης λόγω χορήγησης ασύλου**, ενώ χορηγήθηκε προσωρινή διαταγή για την επανέκδοση του ειδικού δελτίου αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού σε 13 περιπτώσεις αιτούντων άσυλο, καθώς και απόφαση της Επιτροπής αναστολών για 5 περιπτώσεις/άτομα

Άλλες παραστάσεις ενώπιον δικαστηρίων

Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν **παραστάσεις** ενώπιον των ποινικών διοικητικών και πολιτικών δικαστηρίων προς υποστήριξη αιτούντων άσυλο. Ειδικότερα:

- Ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών για περίπτωση Ιρανού αιτούντος άσυλο
- Ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αλεξανδρούπολης (2 παραστάσεις) για την αναστολή απέλασης αιτούντος άσυλο. Η απέλαση ανεστάλη και ο αιτών αφέθηκε ελεύθερος.
- Ενώπιον Α΄ Αυτόφωρου Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, για αναστολή δικαστικής απέλασης 3 αιτούντων άσυλο
- Ενώπιον του Β΄ Αυτόφωρου Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών, για τις περιπτώσεις δύο ανήλικων κατηγορούμενων για παράνομη είσοδο στη χώρα και κατοχή πλαστού ταξιδιωτικού εγγράφου στο οποίο αναγράφονταν ως ενήλικοι.
- Ενώπιον Τριμελούς Εφετείου Θεσ/κης για αναγνωρισμένη πρόσφυγα, που είχε καταδικαστεί πρωτοδίκως για παράνομη είσοδο και χρήση πλαστού διαβατηρίου και η οποία αθώωθηκε
- Ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Πειραιώς για αναστολή δικαστικής απέλασης αιτούντος άσυλο.
- Ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών προς υποστήριξη ανήλικου αιτούντος άσυλο ο οποίος κατηγορείτο για εκούσια απαγωγή.
- Ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών (ως μάρτυρες), για την αναστολή δικαστικής απέλασης αιτούντος άσυλο
- Ενώπιον Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, για τη σύνταξη και κατάθεση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων και αγωγής (εργατική διαφορά).
- Ενώπιον του Εφετείου Αθηνών για υπόθεση θανατηφόρου τροχαίου ανηλικού τέκνου αιτούντων άσυλο
- Ενώπιον Προέδρου Υπηρεσίας Πρωτοδικείου Αθηνών για έκδοση προσωρινής διαταγής (εργατική διαφορά)

- Ενώπιον Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών με ταυτόχρονη σύνταξη υπομνήματος, για υπόθεση εφαρμογής του Π.Δ. 266/1999 (δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη)
- Ενώπιον Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με ταυτόχρονη σύνταξη υπομνήματος, για υπόθεση σχετικά με σύνταξη αναπηρίας ΙΚΑ
- Ενώπιον του Εισαγγελέα Ακροάσεων, για κατάθεση αίτησης για διόρθωση ληξιαρχικής πράξης γέννησης
- Ενώπιον Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για μισθωτική διαφορά κατ' έφεση
- Ενώπιον Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για διόρθωση ληξιαρχικής πράξης γέννησης
- Παράσταση ενώπιον Επιτροπής ΟΓΑ για την ασφάλιση αιτούντος άσυλο

Νομική συνδρομή (όχι νεοαφιχθέντες)

Τα προβλήματα στη διαδικασία ασύλου είχαν ως αποτέλεσμα, **πολύ μεγάλος αριθμός προσώπων που ζητά διεθνή προστασία στην Ελλάδα, στην ουσία να μην την λαμβάνει**. Τα περισσότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες, έχουν να κάνουν με την κακή ή ανύπαρκτη ενημέρωση που λαμβάνουν από τις Αρχές για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, με τις τεράστιες καθυστερήσεις στην εξέταση του αιτήματός τους και με τα εμπόδια που συναντούν προσπαθώντας να ανανεώσουν ή να αντικαταστήσουν (σε περίπτωση απώλειας) τα χαρτιά τους ή να καταθέσουν κάποιο αίτημα (πχ προσφυγή) στα Τμήματα Αλλοδαπών.

Κατά το έτος 2009, **6.788 άτομα** (6601 περιπτώσεις) δέχθηκαν νομική συνδρομή για την παρακολούθηση της πορείας των αιτημάτων ασύλου τους, την χορήγηση και ανανέωση εγγράφων, την επίσπευση της διαδικασίας κλπ.

- Για **5.550 άτομα** (5.401 περιπτώσεις), έγιναν **παρεμβάσεις** ενώπιον των αρμοδίων υπηρεσιών, με τηλεφωνήματα, φαξ, e-mail και επιτόπιες επισκέψεις, με έμφαση στις επισκέψεις σε εβδομαδιαία βάση στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής. Συχνή επίσης επικοινωνία υπήρξε με το Υπουργείο Εσωτερικών, προς επίσπευση εξέτασης αιτημάτων ασύλου καθώς και περαιτέρω διεκπεραίωση ζητημάτων ενώπιον του Υπουργείου.
- **4.122 άτομα** (4.038 περιπτώσεις) δέχθηκαν **συνδρομή για την υποβολή προσφυγής** τους για την εξέταση του αιτήματος ασύλου τους σε δεύτερο βαθμό (συμπεριλαμβάνονται 11 ασυνόδευτοι ανήλικοι από το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Κόνιτσας). Σημαντικός αριθμός των προσφυγών αυτών ήταν **εκπρόθεσμες** (κατόπιν επίδοσης της απόφασης απόρριψης του αιτήματος ασύλου σε Α' βαθμό μαζί με τη χορήγηση Ειδικού Δελτίου Αιτήσαντος Άσυλο)
- Προετοιμάστηκαν **αντιρρήσεις** κατά της διακοπής της διαδικασίας ασύλου για 1 άτομο
- 33 άτομα δέχτηκαν συνδρομή για την υποβολή αίτησης ή/ και την ανανέωση χορήγησης **ανθρωπιστικού καθεστώτος**, ενώ πραγματοποιήθηκε παρέμβαση για εκκρεμή αίτηση ανθρωπιστικού για 1 περίπτωση.
- 8 άτομα/7 περιπτώσεις δέχτηκαν συνδρομή για την υποβολή αιτήσεως για την **εξ υπαρχής εξέταση του αιτήματος ασύλου τους**. Ο ένας εξ αυτών, κρατούμενος προς απέλαση στην Αλεξανδρούπολη, για τον οποίο κατετέθησαν επιτυχώς, **αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου**, αίτηση για την ανάκληση δικαστικής απόφασης απέλασης και πραγματοποιήθηκαν παραστάσεις ενώπιον δικαστηρίων για την ανάκληση της απόφασης απέλασης.
- Πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις για την χορήγηση/ανανέωση ή ανάκτηση **εγγράφων** αιτούντων άσυλο από τις υπηρεσίες της ΥΑΑ για **598 άτομα** (καθυστερήσεις ανανέωσης/χορήγησης δελτίων, επαναχορήγηση κατόπιν έκδοσης προσωρινής διαταγής ΣΤΕ ή έκδοση απόφασης Επιτροπής Αναστολών, επαναχορήγηση κατόπιν αποδοχής εξέτασης εκπρόθεσμων προσφυγών κλπ)
- Πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις για την **αντικατάσταση εγγράφων** αιτούντων άσυλο λόγω φθοράς ή απώλειας για **86 άτομα**, παρεμβάσεις για **δήλωση προσωπικών στοιχείων** ή διεύθυνσης στην Δ/ση Αλλοδαπών για **117 άτομα** και **διερεύνηση** σχετικά με ζητήματα που αφορούν την διαδικασία εξέτασης αιτημάτων ασύλου για **481 άτομα**.
- Πραγματοποιήθηκε παρέμβαση για **κατάθεση προσφυγής** για **1 περίπτωση** και για ανανέωση αδείας παραμονής αναγνωρισμένων προσφύγων σε 2 άτομα, ενώ κατατέθηκαν 2 αιτήσεις για χορήγηση ταξιδιωτικών εγγράφων (η μία αφορούσε περίπτωση αιτούντος άσυλο και η άλλη κάτοχου καθεστώτος επικουρικής προστασίας)

- Υπήρξε τέλος συνεργασία με **επίτροπο ασυνόδευτου ανήλικου** στην Ολλανδία, με στόχο την αποτροπή επιστροφής στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Κανονισμού του Δουβλίνου.

Νομική συνδρομή στο Λαύριο

Στο πλαίσιο υλοποίησης προγράμματος νομικής αρωγής προς τους αιτούντες άσυλο οι οποίοι φιλοξενούνται στο Κέντρο Προσωρινής Διαμονής Αλλοδαπών Αιτούντων Άσυλο **Λαυρίου**, παρασχέθηκε **νομική συμβουλευτική σε 851 άτομα**.

Συνεντεύξεις

Με στόχο όχι μόνο την πρωτοβάθμια άμεση βοήθεια σε όλες τις ευάλωτες περιπτώσεις αλλά και την παροχή πλήρους νομικής συνδρομής στους πρόσφυγες, τα στελέχη της Νομικής Υπηρεσίας, πραγματοποιούν καθημερινά **συνεντεύξεις** με τα άτομα που ζητούν τη συνδρομή του ΕΣΠ, ώστε να διερευνηθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και αν κατά συνέπεια μπορεί να προσφερθεί η αιτούμενη συνδρομή.

Κατά το έτος 2009 πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις με **1.497 άτομα** (1.476 περιπτώσεις). Ειδικότερα, με 1.314 άτομα (1.293 περιπτώσεις) στα γραφεία του ΕΣΠ (μεταξύ των οποίων 10 ασυνόδευτες γυναίκες), με 143 άτομα σε κρατητήρια (μεταξύ των οποίων ασυνόδευτες γυναίκες με ανήλικα παιδιά) και 30 άτομα σε σημεία εισόδου κατά τη διάρκεια αποστολών

Παρεμβάσεις ενώπιον διοικητικών αρχών

Για τα άτομα που κατόπιν συνέντευξης έχει κριθεί ότι πληρούν τις προϋποθέσεις για συνδρομή από το ΕΣΠ, προβλέπεται σειρά νομικών ενεργειών, μεταξύ των οποίων είναι και οι **παρεμβάσεις** στις διοικητικές αρχές, κυρίως στις περιπτώσεις που απειλείται **απέλαση** αιτούντος ασύλου. Μέσα στο 2009, έγιναν ενέργειες για αποτροπή απέλασης, για **65 άτομα**.

Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν έγγραφες παρεμβάσεις για **άρση παράνομης κράτησης** αιτούντων άσυλο για 40 άτομα. Επίσης για 19 άτομα, εκ των οποίων 1 ασυνόδευτος ανήλικος, υπεβλήθησαν αντιρρήσεις κατά κράτησης ενώπιον του Διευθυντή της Διεύθυνσης Αλλοδαπών.

Για 3 άτομα υπεβλήθη προσφυγή κατά απόφασης απέλασης (η μία περίπτωση αφορά κρατούμενο στα κρατητήρια του αερολιμένα Αθηνών βάσει του Κανονισμού του Δουβλίνου, για την οποία υπήρξε συνεργασία με πληρεξούσιο δικηγόρο στην **Ισλανδία** καθώς και τον Ισλανδικό Ερυθρό Σταυρό για **προσφυγή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ισλανδίας** κατά της απόφασης επιστροφής στην Ελλάδα). Υποβλήθηκαν επίσης, 1 αίτηση (επταμελής οικογένεια) για αναστολή δικαστικής απέλασης (λόγω ανέφικτου της απέλασης) και 1 αίτηση αναστολής απέλασης κατόπιν υποβολής αιτήματος για την εξ υπαρχής εξέταση αιτήματος ασύλου κρατούμενου

Πραγματοποιήθηκαν επίσης οι εξής ενέργειες:

- **Αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη** σχετικά με α) άρνηση πρόσβασης στην διαδικασία ασύλου πατέρα με δύο ανήλικα τέκνα, καθώς και για τον **ξυλοδαρμό του πατέρα** από τους αστυνομικούς φρουρούς, β) **εξευτελιστική μεταχείριση** κατά τη διάρκεια αστυνομικού ελέγχου γ) **4 εκκρεμείς αιτήσεις για χορήγηση ανθρωπιστικού καθεστώτος**
- Αναφορά στον **Συνήγορο του Πολίτη** σχετικά με την άρνηση πρόσβασης στην διαδικασία ασύλου **4 ασυνόδευτων ανηλίκων**. Επίσης παρέμβαση στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής και αναφορά στο Υπουργείο Εσωτερικών για την μη τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από το νόμο κατά την διενέργεια συνέντευξης ασυνόδευτου ανήλικου
- Αναφορά στο Τμήμα Εσωτερικών Υποθέσεων και κατάθεση μήνυσης σχετικά με περίπτωση **κακοποίησης στα κρατητήρια Αερολιμένος Αθηνών**
- Παρέμβαση και καταγγελία στο Υπουργείο Εσωτερικών για τη **μη παραλαβή προσφυγών** κατά τη προσέλευση των αιτούντων αρμοδίως στη Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής (2 άτομα)
- Έγγραφο αίτημα προς τη **μονάδα Δουβλίνου του Τμήματος Ασύλου** της Δ/σης Αλλοδαπών της ΕΛ.ΑΣ, για να γίνει ανάληψη ευθύνης εξέτασης αιτήματος από άλλα κράτη μέλη, όπου βρίσκονται συγγενικά πρόσωπα (7 άτομα)

- Παρέμβαση για την **επίσπευση** της συνέντευξης ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών αιτούσας άσυλο και θύματος σωματεμπορίας, η οποία δεν είχε ως τότε χαρακτηριστεί από τον εισαγγελέα, καθώς είχε χάσει την προθεσμία προσφυγής κατά της Α΄ απορριπτικής απόφασης και δεν είχε κάποιο νομιμοποιητικό έγγραφο
- Παραστάσεις κατά την διενέργεια συνέντευξης σε Α΄ βαθμό στην Δ/ση Αλλοδαπών Αττικής, προς υποστήριξη 3 περιπτώσεων αιτούντων άσυλο
- Παραστάσεις σε **26 τακτικές συνεδριάσεις της Επιτροπής Προσφυγών** που λειτουργούσε στο Υπουργείο Εσωτερικών από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο 2009, προς υποστήριξη **39 περιπτώσεων αιτούντων άσυλο (52 άτομα)** και σε **11 συνεδριάσεις των Επιτροπών Προσφύγων του ΠΔ 81/2009** προς υποστήριξη 58 περιπτώσεων αιτούντων άσυλο/ **76 άτομα**.

Ενταξιακές διαδικασίες

Με στόχο την ένταξη των προσφύγων, των δικαιούχων επικουρικής προστασίας και των αιτούντων άσυλο στην ελληνική κοινωνία, το ΕΣΠ παρέχει σε όλους τους πρόσφυγες πλήρη ενημέρωση για την **άσκηση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων** με τη συνεργασία της νομικής και της κοινωνικής υπηρεσίας, εξηγώντας τους αναλυτικά όλες τις σχετικές διαδικασίες. Τα κοινωνικά δικαιώματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το δικαίωμα στην Εργασία, στην Κοινωνική Ασφάλιση και γενικότερα στην Απασχόληση, στην Υγεία, στην Κοινωνική Πρόνοια, δικαίωμα στην Οικογενειακή Ζωή, καθώς και την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση. Επισημαίνεται ότι με στόχο την επίλυση των ζητημάτων που προκύπτουν συνεχώς, το ΕΣΠ είναι σε **διαρκή επικοινωνία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες** στην Αθήνα και στην επαρχία, ασκούνται δε καθημερινά προφορικές και έγγραφες παρεμβάσεις προς τη Διοίκηση

Πέραν της συνεχούς συνεργασίας νομικής και κοινωνικής υπηρεσίας στον τομέα αυτό για όλες τις υποθέσεις των προσφύγων, ειδικότερα κατά το 2009 παρασχέθηκε νομική συνδρομή για την άσκηση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων σε **69 αναγνωρισμένους πρόσφυγες** και δικαιούχους επικουρικής προστασίας, καθώς και σε **312 αιτούντες άσυλο**.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσβαση στην αγορά εργασίας αποτελεί ζωτικό τμήμα της ενταξιακής διαδικασίας, η νομική υπηρεσία **ενημέρωσε 105 άτομα** για τα εργασιακά και ασφαλιστικά τους δικαιώματα, συνέδραμε 63 άτομα για την επίλυση εργατικών διαφορών, συνέταξε καταγγελίες για 19 άτομα και παραστάθηκε για 17 άτομα στις κατά τόπον αρμόδιες Επιθεωρήσεις Εργασίας, παρενέβη σε 6 περιπτώσεις στην κατά τόπον αρμόδια Νομαρχία για την έκδοση άδειας εργασίας και σε 2 περιπτώσεις στον ΟΑΕΔ για τη χορήγηση κάρτας ανεργίας. Ασκήθηκε επίσης ένσταση στον ΟΓΑ για την ασφάλιση 1 αιτούντος άσυλο.

Επιδιώκοντας την απρόσκοπτη άσκηση του δικαιώματος των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στην οικογενειακή ζωή παρασχέθηκε νομική συνδρομή για την έκδοση άδειας **σύναψης πολιτικού γάμου σε 33 άτομα**, ασκήθηκε δε και σχετική παρέμβαση προς το Υπουργείο Εσωτερικών για την ανάκληση εγκυκλίου που οδήγησε στην παρακώλυση του γάμου πολλών αιτούντων άσυλο αλλοδαπών κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών της προστασίας της οικογένειας και της χρηστής διοίκησης.

Η νομική υπηρεσία συνέδραμε επίσης **35 άτομα** σε λοιπές υποθέσεις αστικού δικαίου (μισθώσεις, τροχαία, οικογενειακό κ.α.) και 3 άτομα σε υποθέσεις ποινικού δικαίου. Επίσης συνέδραμε για φορολογικά ζητήματα 39 άτομα

Ως προς τον τομέα **κοινωνικής πρόνοιας** παρασχέθηκε νομική συνδρομή σε 8 άτομα με ειδικές ανάγκες, σε 3 πολύτεκνους και σε 2 ανασφάλιστους πρόσφυγες για τη χορήγηση των αντίστοιχων επιδομάτων, για δε 1 περίπτωση αιτούντος άσυλο ΑΜΕΑ ασκήθηκε σχετική παρέμβαση στη Δ/ση Πρόνοιας και στο Υπουργείο Υγείας και έγινε αναφορά στο ΣτΠολίτη. Τέλος, παρασχέθηκε συνδρομή σε 24 πρόσφυγες στη διαδικασία απόκτησης ελληνικής ιθαγένειας με **πολιτογράφηση**.

4.4. Διαδικασία Ένταξης - Κοινωνική Υποστήριξη

ΕΝΤΑΞΗ: ΙΣΟΤΙΜΟ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ/ΧΩΡΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Να είσαι **ισότιμο μέλος** της Ελληνικής κοινωνίας. Να **συμμετέχεις** ενεργά στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή. Να **ζεις ανεξάρτητα, ελεύθερα και με αξιοπρέπεια**. Αυτό συνιστά την επιτυχή **ένταξη και κοινωνικοποίηση**.

Η **Σύμβαση της Γενεύης** για την προστασία των προσφύγων και οι νόμοι της Ελληνικής Πολιτείας που ενσωματώνουν αντίστοιχες Ευρωπαϊκές οδηγίες, εκτός του δικαιώματος προστασίας εμπεριέχουν και την **παροχή δυνατοτήτων/ευκαιριών** στους πρόσφυγες για την ένταξη τους στη χώρα υποδοχής.

Στην πραγματικότητα όμως, οι πρόσφυγες βρίσκονται αντιμέτωποι με αρκετά **εμπόδια** τα οποία δυσχεραίνουν την διαδικασία ένταξης τους. Έλλειψη **γνώσης της ελληνικής γλώσσας**, άγνοια **κατανόησης της κοινωνίας υποδοχής**, **διακρίσεις** και **περιορισμένη/προβληματική πρόσβαση** σε ορισμένα θεμελιώδη δικαιώματα κλπ

Η κοινωνική υπηρεσία του ΕΣΠ συνδράμει τους πρόσφυγες στην αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών και διευκολύνει την ομαλή τους ένταξη.

Η **ένταξη** είναι μια **δυναμική, αμφίδρομη, πολυδιάστατη και μακροπρόθεσμη** διαδικασία αλλαγής, που αρχίζει με τη **δημιουργία συνθηκών για πραγματική συμμετοχή** σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτιστικής και πολιτικής ζωής της χώρας προστασίας και τελειώνει όταν ο πρόσφυγας γίνεται **ένα δραστήριο μέλος της κοινότητας** από τη νομική, κοινωνική, οικονομική, εκπαιδευτική και πολιτισμική σκοπιά. Το στάδιο της Υποδοχής αποτελεί ενιαίο τμήμα με την ενταξιακή διαδικασία.

Από τη πλευρά της κοινότητας υποδοχής, η ένταξη απαιτεί τη **λήψη μέτρων** για τη διευκόλυνση των αιτούντων άσυλο και προσφύγων στην πρόσβαση στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Από τη πλευρά των προσφύγων, απαιτεί την **βούληση για προσαρμογή** στη χώρα υποδοχής, με σεβασμό στους νόμους, στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές διαδικασίες.

Συμμετοχή, χειραφέτηση και επικοινωνία είναι βασικές παράμετροι σε αυτή τη διαδικασία.

- **Συμμετοχή**, σημαίνει **πρόσβαση** στην εκπαίδευση, στην εργασία, στην υγεία, στη στέγαση, στον αθλητισμό, στη διασκέδαση, στις δημόσιες υπηρεσίες.
- Η **επικοινωνία**, αφορά στη **ικανότητα σύναψης σχέσεων** στη νέα κοινότητα και προϋποθέτει την εκμάθηση της γλώσσας.
- **Χειραφέτηση** σημαίνει ότι οι πρόσφυγες έχουν **ίσες ευκαιρίες**.

Βασική προϋπόθεση των ανωτέρω είναι **ίσα δικαιώματα** σύμφωνα με το νόμο. Αυτές οι αρχές αποτελούν τη βάση της δουλειάς μας, που στόχο έχει να συνδράμει την προσπάθεια των προσφύγων να ενταχθούν στην ελληνική κοινωνία.

Στοχεύοντας προς ακριβώς αυτή την κατεύθυνση, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες συνεχίζει, ανταποκρινόμενο και στις **νέες ανάγκες** που διαπιστώνει από την καθημερινή του τριβή στο πεδίο, την προσπάθεια που καταβάλλει επί σειρά ετών για την ενίσχυση της πραγματικής συμμετοχής των προσφύγων σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, εκπαιδευτικής και πολιτισμικής ζωής στην χώρα υποδοχής, δηλαδή στην Ελλάδα.

Η διάρθρωση της κοινωνικής υπηρεσίας του ΕΣΠ διαμορφώνεται **στη βάση των δυσκολιών** που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες, ακολουθεί τη λογική της **ολιστικής παρέμβασης** και καλύπτει ολόκληρο το ενταξιακό φάσμα. Αποτελείται από το Γραφείο Υποδοχής, την Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία, το Γραφείο προώθησης στην Απασχόληση, και το Διαπολιτισμικό κέντρο ΠΥΞΙΔΑ).

Υποδοχή - κεντρικά

Η **δυσκολία υποβολής αιτήματος ασύλου** σε συνδυασμό με την **έλλειψη στεγαστικών πλαισίων**, αποτελούν τους βασικούς λόγους δημιουργίας του προγράμματος **Υποδοχής** Νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο.

Οι ανάγκες των αιτούντων και ο τρόπος που οι κοινωνικοί λειτουργοί σε συνεργασία με φοιτητές Κοινωνικής εργασίας και διερμηνείς τις αντιμετωπίζουν, χαίρουν της εκτίμησης του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που είναι υπεύθυνο για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο και χρηματοδοτεί το εν λόγω πρόγραμμα από το 2001. Ενώ το τμήμα Υποδοχής ξεκίνησε με **βασικό στόχο** την εξυπηρέτηση νεοαφιχθέντων για **θέματα στέγης**, οι ανάγκες και ιδιαιτερότητες των ατόμων που προσέρχονται στη υπηρεσία μας, επέβαλαν μια σειρά **συμπληρωματικών παρεμβάσεων** για την πληρέστερη εξυπηρέτησή τους.

Δεδομένου ότι το ΕΣΠ αποτελεί, **κατά κύριο λόγο, την πρώτη οργάνωση – υπηρεσία στην οποία προσέρχονται** και ως εκ τούτου πολλοί εξ' αυτών δεν έχουν καμία πληροφόρηση, ή έχουν πολύ μικρή ή λανθασμένη ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, παρασχέθηκε αρχικά διεξοδική **ενημέρωση (1.180 άτομα)**. Παρασχέθηκε επίσης **συμβουλευτική στήριξη** σε άτομα σε κατάσταση κρίσης, -έχουν κρατηθεί, είναι υπό απέλαση, έχουν επιστραφεί από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, θύματα οικογενειακής βίας, βασανιστηρίων, ανήλικοι κλπ (**804 συνεδρίες**)

Σε αρκετές περιπτώσεις οι νεοαφιχθέντες παρουσιάζουν σοβαρά **προβλήματα υγείας** (ηπατίτιδα, φυματίωση κ.α), τα οποία δεν έχουν διερευνηθεί ή δεν τους έχει δοθεί έστω και στοιχειώδης ιατρική αντιμετώπιση. Πραγματοποιήθηκαν **773 παρεμβάσεις** για διευθέτηση θεμάτων υγείας (εξετάσεις, θεραπείες, νοσηλείες, εξασφάλιση φαρμάκων, τεχνητών μελών και παραϊατρικού υλικού). Παράλληλα, εξασφαλίστηκε η **στέγαση 255 ατόμων** (168 άτομα εισήχθησαν σε Κέντρα Υποδοχής, 51 άτομα σε ξενοδοχεία, και 36 άτομα σε άλλα πλαίσια φιλοξενίας και σε ξενώνες)

Το Τμήμα, κλήθηκε επίσης να καλύψει τις ανάγκες ιδιαίτερα **ευάλωτων περιπτώσεων**, όπως 128 ασυνόδευτων ανηλίκων, 5 ατόμων με διάφορων ειδών αναπηρίες, 22 ατόμων με πολύ σοβαρά προβλήματα υγείας, 32 μονογονεϊκών οικογενειών, 12 γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, 9 οικογενειών με νεογέννητο τέκνο κ.α. Συνολικά, **οι ιδιαίτερα ευάλωτες περιπτώσεις κατά το 2009 ανήλθαν σε περίπου 40% των εξυπηρετούμενων**. Για όσα από τα περιστατικά αυτά δεν είχε υποβληθεί αίτημα ασύλου, διασφαλίστηκε η άμεση παρέμβαση από την Νομική μας Υπηρεσία, με σκοπό την επίτευξη της κατάθεσης του αιτήματος.

Αξιοποιήθηκε επίσης ένα **ευρύτερο δίκτυο οργανώσεων**, φορέων και δομών που ασχολούνται γενικά ή ειδικά με τον πληθυσμό αυτό, είτε με πληθυσμούς με παρόμοιες ανάγκες (πχ ιατρικοί, φαρμακευτικοί φορείς, προγράμματα σίτισης, ευρύτερα φιλανθρωπικοί φορείς κλπ) **για την επίλυση βασικών ζητημάτων**, έως την τελική μετάβαση των νεοαφιχθέντων αιτούντων άσυλο σε στεγαστικά πλαίσια.

Ενδυνάμωση, Συμβουλευτική και Ψυχολογική στήριξη

Οι πρόσφυγες, προερχόμενοι από πολλές, διαφορετικές χώρες, και κατ' επέκταση πολιτισμικά περιβάλλοντα, αισθάνονται έντονο **πολιτισμικό σοκ**, εξ' ορισμού «μια κατάσταση αποπροσανατολισμού που βιώνει κάποιος όταν έχει κοινωνικοποιηθεί σε ένα περιβάλλον και μετοικεί σε άλλο από όπου απουσιάζουν οι οικείες ενδείξεις κοινωνικής συνδιαλλαγής ή είναι πολύ διαφορετικές».

Η διαφορετική γλώσσα οι διαφορετικές πολιτισμικές συνήθειες, οι τυχόν τραυματικές εμπειρίες, η αίσθηση αποδυνάμωσης και αποπροσανατολισμού, η χαμηλή αυτοπεποίθηση λόγω των νέων συνθηκών, τα οικονομικά και γενικότερα προβλήματα διαβίωσης, αποτελούν **εμπόδια** που κάθε πρόσφυγας πρέπει να ξεπεράσει, σε ένα περιβάλλον στερημένο από οργανωμένες κρατικές κοινωνικές υπηρεσίες. Παράλληλα τα προβλήματα ένταξης τους εντείνονται, γιατί ενώ το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την εργασία είναι κατοχυρωμένο, η **πρόσβαση και άσκηση του αντίστοιχου δικαιώματος** είναι ένας καθημερινός αγώνας.

Ως εκ τούτου η άρση των εμποδίων, η αξιοποίηση του δυναμικού και των ικανοτήτων τους και εν τέλει η ανεξαρτητοποίηση των προσφύγων, συνιστούν το βασικό στόχο της **Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας (ΚΚΥ)**. Συνοπτικά αναφέρουμε τις κυριότερες κατηγορίες δράσεων που πραγματοποιήσαν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί της ΚΚΥ:

- Παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών **συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης** οι οποίες ενδείκνυνται για την τόνωση της αυτοπεποίθησής του, την βοήθεια επίλυσης των προβλημάτων του και για την εκμάθηση τεχνικών επίλυσης προβλημάτων σε καταστάσεις κρίσης (**2.393 συνεδρίες**)
- Παροχή **ενημέρωσης σε 943 άτομα** σχετικά με τις **Υπηρεσίες**, Κρατικές και μη, με τις οποίες είναι απαραίτητο να έρθουν σε επαφή, καθώς και **πληροφόρηση** για τον τόπο και τον τρόπο λειτουργίας των Υπηρεσιών αυτών
- **Διαμεσολάβηση** και Παρέμβαση στην κοινότητα σε φορείς και υπηρεσίες προς όφελος του πρόσφυγα όπως π.χ., βοήθεια με τη διαδικασία εγγραφής παιδιών σε βρεφονηπιακούς σταθμούς, σχολεία, κατασκηνώσεις, έκδοση βεβαιώσεων, παραπομπές, ενημέρωση υπευθύνων για το νομικό πλαίσιο κ.ά. (**1.417 παρεμβάσεις**)
- Χορήγηση **έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης** από το Κοινωνικό Ταμείο του ΕΣΠ, καθώς και υλική αρωγή όπως γάλα για μωρά, τρόφιμα, ιματισμός, σχολικά είδη κ.α. **σε 375 περιπτώσεις**, μέσα από δωρεές ιδιωτών και επαφές με εταιρείες, για την αντιμετώπιση άμεσων και επείγουσών αναγκών και κατόπιν εκτίμησης της εκάστοτε περίπτωσης
- Παροχή **βοήθειας σε ιατρικά και ψυχολογικά** θέματα, με δράσεις πρόληψης, διασφάλισης παροχής ιατρικών υπηρεσιών και εξασφάλισης μακροχρόνιας περίθαλψης, μέσα από συμβουλευτική για θέματα υγείας και πρόληψης, προγραμματισμό ραντεβού, έκδοση πιστοποιητικών υγείας, διαμεσολάβηση για διευκόλυνση της πρόσβασης των προσφύγων και συνοδεία σε Μονάδες Υγείας, ενημέρωση του προσωπικού Νοσοκομείων, μετά-παρακολούθηση για ιατρικά θέματα, εξεύρεση φαρμάκων και παραϊατρικού υλικού και - σε συνεργασία με νομικό - χορήγηση προνοιακού επιδόματος και/ή διασφάλιση σύνταξης στο πλαίσιο μακροχρόνιας φροντίδας (**1.545 παρεμβάσεις**)
- Παροχή υποστήριξης και παρέμβαση σε **καταστάσεις κρίσης** και σοβαρές περιπτώσεις, καθώς και παραπομπές σε Εξειδικευμένες Δομές **Ψυχικής Υγείας (212 παρεμβάσεις)**. Η άμεση συνεργασία των κοινωνικών λειτουργών των κεντρικών γραφείων του ΕΣΠ με στελέχη του «**ΙΟΛΑΟΥ**», λειτούργησε καταλυτικά στην αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών

Απασχόληση

Η **εργασία** αποτελεί βασικό παράγοντα για την **επιτυχή ένταξη**. Το να εργάζεσαι σημαίνει ότι αποκτάς το συναίσθημα ότι **ανήκεις**, ότι σε εκτιμούν, βοηθά στην ανάκτηση της αυτοεκτίμησης, επιτρέπει τη σύναψη νέων σχέσεων, ενισχύει το ρόλο μέσα στην οικογένεια όταν υπάρχει και πάνω από όλα στηρίζει την ανεξαρτησία και αυτοδυναμία του ατόμου. Ενώ ο νόμος επιτρέπει την εργασία υπάρχουν **αρκετά εμπόδια** που εμποδίζουν την απρόσκοπτη πρόσβαση σε αυτήν.

Για να υποστηριχτεί η πρόσβαση στην εργασία, λειτούργησαν **2 γραφεία** προώθησης στην Απασχόληση, στην **Αθήνα και το Περιστέρι**. Δόθηκε ενημέρωση και καθοδήγηση σε θέματα ένταξης στην αγορά εργασίας, σε επαγγελματικής πληροφόρησης και θεσμών, καθώς επίσης και σε θέματα υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας. Παρασχέθηκαν επιπλέον, υπηρεσίες **συμβουλευτικής απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού**. Ο συνολικός αριθμός ατόμων που εξυπηρετήθηκαν κατά το 2009 ανήλθε σε **840 άτομα**.

Τα γραφεία συνέβαλαν ουσιαστικά, στην κάλυψη του κενού **πληροφόρησης** των αιτούντων άσυλο και προσφύγων σχετικά με τις διαδικασίες αναζήτησης εργασίας και δικτύωσης με εργοδότες, ενώ ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στην **αξιοποίηση της προηγούμενης επαγγελματικής εμπειρίας** και των προσόντων τους και στην συμβουλευτική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, καθώς και μετά την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Καθοριστική είναι, επίσης, η καλλιέργεια και ανάπτυξη των **κοινωνικών τους δεξιοτήτων**, χρήσιμων τόσο στην περίπτωση που πάρουν άσυλο και παραμείνουν στην Ελλάδα, όσο και σε περίπτωση επαναπατριsmού τους.

Οι εξειδικευμένοι Εργασιακοί Σύμβουλοι με την βοήθεια **διαπολιτισμικού διαμεσολαβητή**, διερεύνησαν και αξιολόγησαν τις γνώσεις και δεξιότητες των ατόμων, συντάσσοντας βιογραφικό σημείωμα. Ακολουθεί ο **επαναπροσανατολισμός**, με στόχο την επανεκτίμηση των υπαρχουσών

δεξιοτήτων και την ανάπτυξη νέων, καθώς και **πληροφόρηση** σχετικά με θέματα εκπαίδευσης, απασχόλησης, συμβουλευτική για τη **συμπεριφορά** στον εργασιακό χώρο, **τεχνικές** αναζήτησης εργασίας, και η ενημέρωση σχετικά με θέματα που αφορούν την **αγορά εργασίας**, την αξιοποίηση των δεξιοτήτων τους και τις **εργασιακές σχέσεις** (μισθός–ημερομίσθιο, χρόνος εργασίας, άδειες, ασφάλιση, φορολογική δήλωση). Εξυπηρετήθηκαν **576 νέες περιπτώσεις** σε 614 συνεδρίες).

Δόθηκε βοήθεια σε **πρακτικά ζητήματα** όπως έκδοση ΑΦΜ, άδειας εργασίας κλπ. σε **264 άτομα**, ενώ βάσει της συνεργασίας με τον Ο.Α.Ε.Δ. και αντίστοιχα προγράμματα κατάρτισης, έγιναν παραπομπές **320** ενδιαφερόμενων. Επικοινωνήσαμε με **859 εργοδότες**, στους οποίους έγιναν **172 παραπομπές** ανέργων (22 από τους οποίους εργάζονται), ενώ **καλλιεργήθηκε η σχέση** με τον **εργοδότη**, τόσο για την επιτυχή συνεργασία με τον εξυπηρετούμενο όσο και τη δυνατότητα περαιτέρω παραπομπών.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης εκατοντάδες παραπομπές για θέματα υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας κ.λ.π.. Αξίζει να σημειώσουμε την συμβολή του **διαπολιτισμικού διαμεσολαβητή**, ο οποίος μέσω κατάλληλης και εξειδικευμένης **κατάρτισης** και προσωπικής **γνώσης**, (*κοινωνικοπολιτικές και πολιτισμικές συνθήκες στις χώρες προέλευσης των ατόμων που εξυπηρετεί*), **αναγνωρίζει** στοιχεία της διαφορετικής πολιτισμικής ταυτότητας και δυσκολίες που ίσως απορρέουν από αυτήν και παράλληλα **δίνει πολιτισμικά συμβατές κατευθύνσεις** στους εξυπηρετούμενους, οι οποίες αφορούν την νέα κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα στην οποία καλούνται να ενταχθούν.

Ενίσχυση μέσω δραστηριοτήτων εκπαίδευσης

Η γνώση της **Ελληνικής γλώσσας**, συντελεί τόσο στην αποδοχή των μεταναστών και προσφύγων σε μια διαφοροποιημένη γλωσσικά και πολιτισμικά κοινωνία από εκείνη της προέλευσης τους, όσο και στην ενίσχυση της απασχόλησής τους, τη βελτίωση της θέσης εργασίας τους και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους. Ενώ, η πολιτεία προβλέπει προγράμματα **εκμάθησης** της ελληνικής γλώσσας στα οποία μπορούν να έχουν συμμετοχή και οι αιτούντες άσυλο, οι πιστοποιημένοι φορείς **δεν αρκούν** να καλύψουν τη σχετική ζήτηση. Αυτό **δυσχεραίνει** και **καθυστερεί** δραματικά τις προσπάθειες **ένταξης**, καθώς τους αποκλείει από συμμετοχή στα ούτως ή άλλως περιορισμένα επιδοτούμενα προγράμματα / σεμινάρια κατάρτισης που διοργανώνονται.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης και ανάπτυξης των δεξιοτήτων των ομάδων-στόχου, το ΕΣΠ ανέπτυξε στην Ελλάδα τη λειτουργία Διαπολιτισμικών Κέντρων με την ονομασία **«Πυξίδα»**, θεσμό που χαρακτηρίστηκε «πρότυπος» από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η «Πυξίδα» αναπτύσσει **εκπαιδευτικές** και **διαπολιτισμικές** δράσεις. Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε τις εκπαιδευτικές δράσεις και στην επόμενη ενότητα τις διαπολιτισμικές.

Κατά τη διάρκεια του 2009, οι δύο Κοινωνικοί Λειτουργοί της «Πυξίδας», εξυπηρέτησαν συνολικά **3.750 άτομα**. Οι **εκπαιδευτικές** δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν είναι οι εξής:

- Για **ενήλικες** λειτούργησαν 12 τμήματα εκμάθησης ελληνικών για αρχαρίων (**226 άτομα**), 4 τμήματα γυναικών (**75 γυναίκες**), 3 τμήματα προχωρημένων αρχαρίων (**54 άτομα**), 2 τμήματα μέσου επιπέδου (**44 άτομα**), 1 τμήμα εκμάθησης σε αναλφάβητους ενήλικες (**20 άτομα**) και 2 τμήματα προετοιμασίας ελληνομάθειας (**33 άτομα**). Σύνολο: 452 άτομα.
- Για τους ενήλικες λειτούργησαν επιπλέον 2 τμήματα εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών όπου συμμετείχαν **8 άτομα**.
- Για τους ανήλικους, λειτούργησαν 7 τμήματα αλφαριθμητισμού (**115 αγόρια και κορίτσια**), τμήματα υποστηρικτικής – ενισχυτικής διδασκαλίας σε 16 παιδιά (Δημοτικού- Γυμνασίου και Λυκείου) και μαθήματα αγγλικών σε 21 παιδιά και των δύο φύλων.
- Επιπρόσθετα, οι κοινωνικοί λειτουργοί της ΠΥΞΙΔΑΣ συνέβαλαν στην **εγγραφή παιδιών** σε σχολεία της Α΄β΄αθμιας και Β΄βάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα εγράφησαν 36 παιδιά σε Παιδικούς Σταθμούς, 12 παιδιά σε Νηπιαγωγείο, 84 παιδιά στο Δημοτικό, 41 παιδιά στο Γυμνάσιο, 12 παιδιά στο Λύκειο και 3 σε Νυχτερινό Γυμνάσιο. Βοηθήθηκαν επίσης 31 άτομα για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Τέλος, οι κοινωνικοί Λειτουργοί της «Πυξίδας» εξασφάλισαν την δωρεάν εγγραφή δύο μαθητών, με υψηλή σχολική επίδοση, σε φροντιστήριο μέσης εκπαίδευσης και την δωρεάν παρακολούθηση μαθημάτων αγγλικής γλώσσας για 16 άτομα, στο Βρετανικό Συμβούλιο

Προστασία Ασυνόδευτων Ανηλίκων

Κατά τη διάρκεια του έτους εξυπηρετήθηκαν από την Κοινωνική Υπηρεσία **139 Ασυνόδευτοι Ανήλικοι**.

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, παρέχει **άμεση** νομική και κοινωνική υποστήριξη με **παρεμβάσεις** στα Τμήματα Αλλοδαπών Αθηνών και παρακολουθεί **στενά την πορεία** της διαδικασίας ασύλου τους. Ειδοποιεί άμεσα και έρχεται σε επαφή, όπου χρειάζεται, με τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων. Σε συνεργασία με την Εισαγγελία Ανηλίκων και το Συνήγορο του Πολίτη (Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού) **ενεργεί με διάφορους τρόπους** για την ασφάλεια του παιδιού (ενδεικτικά: παροχή ψυχολογικής και συμβουλευτικής υποστήριξης, διαμεσολάβηση για εξεύρεση στέγης, διαμεσολάβηση για την αντιμετώπιση ιατρικών ζητημάτων, εγγραφή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, την εγγραφή στα τμήματα εκμάθησης Ελληνικών κ.α.)

Δεδομένης της ευάλωτης κατάστασης των ασυνόδευτων ανηλίκων και των υφιστάμενων κενών στο σύστημα προστασίας τους, το ΕΣΠ συμμετέχει στο διάλογο για την αντιμετώπιση του ζητήματος στην Ελλάδα, ενώ δραστηριοποιείται συμμετέχοντας σε προγράμματα τα οποία στοχεύουν στην προστασία αυτών των παιδιών. Το 2007-8 **συντόνισε πρόγραμμα** που στόχο είχε την ανάδειξη και ανάλυση των διατάξεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί Ασύλου και Προσφύγων για τα ασυνόδευτα ανήλικα, τη συγκριτική μελέτη της εφαρμογής τους και τη δημιουργία προτάσεων πολιτικής, ενώ το 2009 **συμμετείχε ως εταίρος** σε πρόγραμμα που συντονίζει το **Πανεπιστήμιο της Γάνδης** με σκοπό την ανάπτυξη και υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και πρόληψης σχετικά με τη σεξουαλική και με βάση το φύλο, βία, και τη μη ανοχή στις συμπεριφορές αυτές, με έμφαση στους νέους πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και τα ασυνόδευτα ανήλικα.

Οικογενειακή επανένωση

Παρασχέθηκε νομική και κοινωνική συμβουλευτική και στήριξη και πραγματοποιήθηκαν ενέργειες για την αναζήτηση μόνιμων λύσεων προστασίας για **17 άτομα /15 περιπτώσεις**. Συγκεκριμένα: δυνατότητα οικογενειακής επανένωσης αναγνωρισμένων προσφύγων σε 1 άτομο, οικογενειακής επανένωσης κατ' εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου σε 6 άτομα /4 περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων, μετεγκατάσταση αιτούντων άσυλο σε 1 άτομο (στον Καναδά όπου διαμένουν οι συγγενείς του) καθώς και δυνατότητα επαναπατριsmού για 5 άτομα

4.5. Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης Προσφύγων Ιόλαος

Ο «Ιόλαος» εξακολούθησε για άλλη μια χρονιά να αποτελεί το **μόνο ολοκληρωμένο σχετικό πρόγραμμα για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο**, με την λειτουργία Κέντρου Ημέρας, Ξενώνα και Προστατευόμενου Διαμερίσματος. Αν και αντιμετώπισε τα προβλήματα που άγγιξαν το σύνολο του χώρου της Ψυχικής Υγείας, η λειτουργία του συνεχίστηκε κανονικά.

Το **θεραπευτικό πρόγραμμα** (ψυχιατρική παρακολούθηση, φαρμακευτική αγωγή, ψυχολογική υποστήριξη, κοινωνικοποίηση, αποκατάσταση) λειτούργησε με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε φιλοξενούμενου. Παράλληλα συνεχίστηκαν οι δραστηριότητες που γίνονται από εθελοντές (**εκμάθηση ελληνικών, αγγλικών και ΗΥ**), σε συνεργασία με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, ενώ προσπαθήσαμε να βοηθήσουμε και να ενθαρρύνουμε τους πιο λειτουργικούς από τους ασθενείς μας στην **εξεύρεση μόνιμης εργασίας ή ολιγόωρης απασχόλησης**. Τρεις φιλοξενούμενοι του Ξενώνα (με διάγνωση ψυχωσική διαταραχή σε ύφεση, υπό φαρμακευτική αγωγή) απασχολήθηκαν, σε χειρωνακτικές εργασίες. Οι κοινωνικοί λειτουργοί τους, ήταν σε επικοινωνία με τους εργοδότες, βοηθώντας τους να κατανοήσουν τις δυσκολίες των συγκεκριμένων προσώπων.

Δύο ένοικοι του Προστατευόμενου Διαμερίσματος, μεσήλικες με χρόνια ψυχωσική διαταραχή και δύο φιλοξενούμενοι του Ξενώνα, παρακολούθησαν τέσσερις φορές εβδομαδιαίως το **εργαστήρι προεπαγγελματικής κατάρτισης** του Αιγινήτειου Νοσοκομείου, αποσπώντας τα θετικά σχόλια των επαγγελματιών, εκπαιδευτών και θεραπευτών των εργαστηρίων, για τη λειτουργικότητα και τη συμπεριφορά τους, παρά τη χρονιότητα και τη βαρύτητα της νόσου τους. Ένας ένοικος του Διαμερίσματος και ένας από τους φιλοξενούμενους του Ξενώνα, **απασχολούνται** στο «μαγαζάκι» του Ε.Π.Ι.ΨΥ από τον Αύγουστο του 2009, ενώ ένας ένοικος του Προστατευόμενου Διαμερίσματος και ένας φιλοξενούμενος του Ξενώνα, παρακολουθούν **επιδοτούμενο Πρόγραμμα Ελληνικών**.

Στο **Κέντρο Ημέρας** προγραμματίστηκαν 379 ραντεβού, η πλειοψηφία των οποίων αφορά τακτικά εβδομαδιαία follow up, ή περιστασιακή παρακολούθηση προσφύγων, με ήπιες ψυχικές δυσκολίες, που εργάζονται και έχουν το Κέντρο Ημέρας ως κέντρο αναφοράς για κοινωνική συμβουλευτική ή εάν επιδεινωθεί η ψυχική τους κατάσταση. Συνεχίστηκαν επίσης οι δραστηριότητες εργοθεραπείας.

Στον **Ξενώνα** φιλοξενήθηκαν συνολικά, μέχρι το τέλος του Δεκεμβρίου 2009, **10 άτομα** (6 αιτούντες άσυλο, ένας με ανθρωπιστικό καθεστώς, ένας πρόσφυγας και 2 χωρίς χαρτιά). Οι φιλοξενούμενοι εξακολουθούν να είναι συμπαθείς στους γείτονες και τους επαγγελματίες της κοινότητας και ουδέποτε δημιουργήθηκε ή αναφέρθηκε οποιοδήποτε πρόβλημα.

Στη διάρκεια του 2009 υπήρξαν **3 σοβαρές υποτροπές**, που αντιμετωπίστηκαν σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής ψυχιατρικής, στο περιβάλλον του ασθενούς. Νοσηλεία χρειάστηκε στις δύο περιπτώσεις, λόγω αυτοκτονικού ιδεασμού και αυτοκαταστροφικής συμπεριφοράς. Ο ένας ασθενής, ήδη με σοβαρά προβλήματα υγείας κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του, απεβίωσε τον Αύγουστο του 2009, ενώ η άλλη ασθενής επέστρεψε στον Ξενώνα μετά από μία εβδομάδα, κάτι που σημαίνει πως ουσιαστικά η υποτροπή αντιμετωπίστηκε μέσα στη δομή.

Το **Προστατευόμενο Διαμέρισμα** λειτούργησε με συγκατοίκηση 3 ατόμων, ενώ ολοκληρώνεται η διαδικασία μεταφοράς πρόσφυγα με υπολειμματική ψύχωση από τον Ξενώνα στο Διαμέρισμα. Τέλος, όσον έγινε πρόσληψη για τη θέση του ψυχίατρου το Δεκέμβριο του 2009.

Συμπερασματικά, στο πρόγραμμα «**ΙΟΛΑΟΣ**» αντιμετωπίσαμε προβλήματα που προκύπτουν σε όλα τα προγράμματα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης με **επιπρόσθετη δυσκολία την προσφυγική ιδιότητα**. Λόγω του ότι οι περισσότεροι πρόσφυγες που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα δεν είναι αναγνωρισμένοι αλλά με καθεστώς «αιτούντος άσυλο», η **αβεβαιότητα** για το μέλλον («θα ανανεωθεί η κάρτα παραμονής;») και η απουσία της οικογένειας που θα μπορούσε να λειτουργήσει υποστηρικτικά στο πλήγμα της ψυχικής νόσου, αποτελούν **επιβαρυντικούς παράγοντες** για τη βελτίωση ή τη σταθεροποίηση της ψυχικής τους κατάστασης.

5. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βασικός στόχος του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες είναι η **ουσιαστική ένταξη** των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Σε αυτή την προσπάθεια, η **συνεργασία με την κοινότητα** και η υποστήριξη και συμμετοχή του πληθυσμού στις δράσεις μας είναι σημαντική για την επιτυχία του. Η ενίσχυση και ανάπτυξη παρόμοιων πρωτοβουλιών, μεταφράστηκε για το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες το 2009, σε μια **σειρά οργανωμένων δράσεων**, όπως η ενίσχυση της εθελοντικής υποστήριξης, η διοργάνωση και συμμετοχή σε φεστιβάλ και εκδηλώσεις, καθώς και η διεξαγωγή γιορτών, εκδηλώσεων σε πρεσβείες αλλά και δράσεων στα πλαίσια της λειτουργίας του Διαπολιτισμικού Κέντρου ΠΥΞΙΔΑ.

Εθελοντές-Η δύναμη μας

Ο **εθελοντισμός** στο Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες δεν είναι μια απλή θεωρία. Αντιθέτως αποτελεί τη **βάση του όλου οικοδομήματος**, καθώς και των υπηρεσιών του. Επιπλέον, θεωρούμε ότι η συμμετοχή των εθελοντών δεν συμβάλλει μόνο στην εκπλήρωση των στόχων που θέτει και αναπτύσσει ο φορέας, αλλά κυρίως, συνεπικουρεί στην ενίσχυση της **ενημέρωσης** και της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινότητας για την ανάγκη προστασίας των προσφύγων.

Με βασικό λοιπόν στόχο την **προώθηση των αξιών** του ΕΣΠ και τη συμμετοχή στις δράσεις μας όσο το δυνατό μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού, δημιουργήσαμε το 2009 ένα πρόγραμμα για το περιεχόμενο της εθελοντικής εργασίας, του ΕΣΠ, που κινείται στους ακόλουθους άξονες:

- Επιλογή εθελοντών τόσο από την Ελλάδα όσο και το εξωτερικό με απώτερο στόχο την **διαπολιτισμική ανταλλαγή της γνώσης** και εμπειρίας των ζητημάτων που αφορούν τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες σήμερα στην Ελλάδα
- Συμμετοχή εθελοντών μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων European Voluntary Service και Leonardo Da Vinci, με σαφή **εκπαιδευτικό προσανατολισμό** και αφετηρία, για μας, τη βελτίωση των εργαλείων που χρησιμοποιούμε για την εκπαίδευση των εθελοντών
- **Διασπορά των εθελοντών** σε όλες τις κατηγορίες δράσεων που αναπτύσσουμε με σκοπό την αξιοποίηση των ιδιαίτερων δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων που διαθέτει κάθε εθελοντής, με ιδιαίτερη έμφαση στην στελέχωση του Διαπολιτισμικού Κέντρου ΠΥΞΙΔΑ που αποτελεί τον πυρήνα των διαδικασιών ένταξης του φορέα
- **Διεύρυνση της συνεργασίας** με άλλους φορείς στον τομέα του εθελοντισμού και
- Ενθάρρυνση της εθελοντικής εργασίας που προσφέρουν και οι ίδιοι οι **πρόσφυγες** (όταν αυτό είναι εφικτό), λειτουργώντας ένα δίκτυο αλληλοβοήθειας για τους νεοαφιχθέντες και υποστήριξης στις πρώτες ανάγκες τους, με κυρίαρχες τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης .

Σήμερα το **ένα τέταρτο περίπου των δραστηριοτήτων** που υλοποιεί ο φορέας, λειτουργεί **με την υποστήριξη εθελοντών**. Η ποσοτική αυτή διαπίστωση μεταφράζεται ποιοτικά στην **αναβάθμιση των υπηρεσιών** που προσφέρονται, καθώς μέσω των εθελοντών πραγματοποιείται μεγαλύτερη αλληλεπίδραση μεταξύ του φορέα, της κοινότητας και της ομάδας-στόχου. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η πρωτοβουλία εθελοντών μας να οργανώσουν **Επιτροπή Εξεύρεσης Πόρων**, καθώς η αφιλοκερδής προσπάθειά τους και η πεποίθησή τους ότι το έργο μας είναι σημαντικό και αξίζει να υποστηριχθεί, αποτελεί την πιο επιτυχημένη αναγνώριση των προσπαθειών μας.

Η καμπάνια: «Youth for Refugees»

Η συμμετοχή σε **εκδηλώσεις τέχνης** και θεματικά **φεστιβάλ**, αποτελεί ένα από τους βασικούς τρόπους που χρησιμοποιεί το ΕΣΠ για να επεκτείνει τη δραστηριοποίηση και ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού. Ιδιαίτερα για το 2009, ο φορέας ξεκίνησε μια νέα καμπάνια με τίτλο «Youth for Refugees» για την **ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς** για τα θέματα των προσφύγων και στην οποία εντάχθηκαν πολιτιστικές δράσεις, όπως η διοργάνωση – σε συνεργασία με τη 2η Μπιενάλε της Αθήνας - του διήμερου **Hip Hop Festival** «Τέχνη και Μουσική ενωμένες ενάντια στο ρατσισμό και της ξеноφοβία» το Σεπτέμβριο του 2009, με τη συμμετοχή 30 συγκροτημάτων και 2000 νέων. Επίσης, η συμμετοχή στο **Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ** που οργανώθηκε για 14^η χρονιά τον Ιούλιο του 2009, στο οποίο υπολογίζεται ότι συμμετείχαν πάνω από 20.000 επισκέπτες.

Με βάση την **αξιολόγηση** που πραγματοποιήθηκε για την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης της καμπάνιας για την νέα γενιά, υπολογίζεται ότι **ενισχύθηκε η αναγνωρισιμότητα του φορέα** και του ζητήματος των προσφύγων μεταξύ των νέων **κατά 30%**, κάτι που αποδεικνύεται από τις επισκέψεις στην ιστοσελίδα, την επικοινωνία, και από τον μεγάλο αριθμό αιτημάτων για εθελοντική προσφορά στο ΕΣΠ.

20 χρόνια Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες - Η αναγνώριση – Προβολή και στήριξη

Το κατά πόσο η κοινότητα στηρίζει το έργο μας αναδεικνύεται και από το επίπεδο **των δωρεών** και χορηγιών που πραγματοποιούνται για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων μας, τόσο σε χρήμα όσο και σε είδος. Ιδιαίτερα σημαντική αυτή τη χρονιά, υπήρξε η πρωτοβουλία του Πρέσβη της Ελβετίας κ. **Paul Koller-Hauser** και της συζύγου του γλύπτριας κας **Ada Hauser-Koller**, να διοργανώσουν **φιλανθρωπική εκδήλωση** για τη στήριξη του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, τα έσοδα της οποίας διατέθηκαν **υπέρ των προσφύγων** που καταφεύγουν στην Ελλάδα για να γλυτώσουν από τους διωγμούς στις πατρίδες τους. Πρόκειται για εκδήλωση η οποία πραγματοποιήθηκε για να τιμήσει την **Παγκόσμια Ημέρα του Πρόσφυγα (20 Ιουνίου)** και τα 20 χρόνια από την ίδρυση και την προσφορά του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ). Στην εκδήλωση συμμετείχε και το **Jazz κουιντέτο «Loft5»**.

Ακόμη στα πλαίσια της συμπλήρωσης των 20 ετών λειτουργίας του, η Πρόεδρος του ΕΣΠ κα Λίλιαν Αργυροπούλου, παρέλαβε από τον Πρεσβευτή Καλής Θέλησης της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κ. **Γιώργο Νταλάρα**, στις 13 Νοεμβρίου, το ποσό των **40.000 ευρώ**, που συγκεντρώθηκε για τη **στήριξη των πιο ευάλωτων ομάδων προσφύγων** που φθάνουν στην Ελλάδα, όπως είναι οι γυναίκες και τα παιδιά. Τα χρήματα συγκεντρώθηκαν σε μια μεγαλειώδη συναυλία που διοργανώθηκε το Σεπτέμβριο της ίδιας χρονιάς **στο Θέατρο Πέτρας** με τη συμμετοχή και των καλλιτεχνών Π. Θαλασσινού και Μ. Στόκα, καθώς και την αμέριστη υποστήριξη του Δήμου Πετρούπολης.

Σε παρόμοιο κλίμα, τον Νοέμβριο του 2009, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες παρουσίασε σε **Avant Premiere** στον κινηματογράφο ΔΑΝΑΟΣ την εξαιρετική **ταινία «Welcome»**, που γλαφυρά παρουσιάζει τις δυσκολίες που συναντά ένας νεαρός πρόσφυγας στην προσπάθεια του να φθάσει στην Μ. Βρετανία.

Διαπολιτισμικό Κέντρο «ΠΥΞΙΔΑ» -Καινοτόμες δράσεις ένταξης

Η **αλληλεπίδραση** των προσφύγων με την ελληνική κοινωνία είναι μια αμφίδρομη διαδικασία, απαραίτητη για την αποτελεσματική ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο, αλλά και την παράλληλη ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στα ζητήματα που τους απασχολούν. Λειτουργώντας προς αυτή την κατεύθυνση, η ενταξιακή λογική του ΕΣΠ διέπεται από την αρχή της διαπολιτισμικότητας που πρεσβεύει τη **διατήρηση της ισορροπίας**, μεταξύ της ανάπτυξης δράσεων με σκοπό τη διευκόλυνση των προσφύγων να ενταχθούν στο **οικείο πολιτισμικό πλαίσιο** και στην παράλληλη ενθάρρυνση τους να αναδείξουν την **δική τους κουλτούρα** και να τη **μοιραστούν** με την ελληνική κοινωνία, αναπτύσσοντας **από κοινού** τις αρχές του αλληλοσεβασμού και της κατανόησης στη διαφορετικότητα. Τα τελευταία δέκα χρόνια, το Διαπολιτισμικό Κέντρο «ΠΥΞΙΔΑ» εργάζεται προς αυτή την κατεύθυνση, αναπτύσσοντας ποικίλες ενισχυτικές δράσεις συμβουλευτικού, εκπαιδευτικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

Για το 2009, διατηρώντας βέβαια πάντα τις ενισχυτικές δράσεις ένταξης, το Διαπολιτισμικό Κέντρο ΠΥΞΙΔΑ, προσανατολίστηκε σε **πιλοτικές δραστηριότητες** σε καινοτόμες θεματικές όπως το περιβάλλον, ο αθλητισμός, η τέχνη και η επιστήμη με σκοπό την ανάπτυξη νέων ευέλικτων μεθόδων διαπολιτισμικών δράσεων για την αποτελεσματική ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Από τις πιο χαρακτηριστικές δράσεις αναφέρουμε:

- Τη συμμετοχή στην οικολογική εκστρατεία του ΣΚΑΙ για το πότισμα δέντρων που είχαν φυτευτεί στο Βύρωνα. Η προστασία του περιβάλλοντος, κοινή επιδίωξη για όλους μας, ανεξάρτητα από φυλή και εθνικότητα, αποτελεί ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία για να μιλήσουμε για την ισότητα και συνεργασία όλων των ανθρώπων στη σύγχρονη διαπολιτισμική κοινωνία.

- Τη συμμετοχή των νέων της ΠΥΞΙΔΑΣ στην εκδήλωση **FARE** (Football Against Racism in Europe), που διοργάνωσε ο Δήμος Αθηναίων. Η Ευρωπαϊκή αυτή πρωτοβουλία, να χρησιμοποιηθεί το δημοφιλέστερο άθλημα στο δυτικό κόσμο ως βάση για να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν οργανώσεις στην προσπάθεια εξάλειψης του ρατσισμού, αποτέλεσε μια **πλατφόρμα ανάπτυξης καλών πρακτικών**, δια μέσου του αθλητισμού, με ιδιαίτερα σημαντικά αποτελέσματα κυρίως για τους νέους και τα παιδιά που έλαβαν μέρος στην όλη προσπάθεια αλλά και όλους όσους συμμετείχαν στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων
- Την πραγματοποίηση **επισκέψεων** ενηλίκων και παιδιών σε μια σειρά εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, στα πλαίσια προγράμματος πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δράσεων που ανέπτυξαν τα στελέχη της ΠΥΞΙΔΑΣ, για την επαφή των προσφύγων και μεταναστών με τα επιτεύγματα της σύγχρονης τεχνολογίας αλλά και του πολιτισμού. Πιο ειδικά το πρόγραμμα περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, επισκέψεις στα μουσεία Κυκλαδικής και Λαϊκής Τέχνης, στο Βυζαντινό Μουσείο, στο νέο Μουσείο της Ακρόπολης, στο το Αττικό Ζωολογικό Πάρκο, το Πλανητάριο, την Εθνική Πινακοθήκη αλλά και την παρακολούθηση **θεατρικών παραστάσεων** που ανέβηκαν το χειμώνα που μας πέρασε σε θέατρα των Αθηνών. Ιδιαίτερα χαρά έδωσε σε όλους μας η συμμετοχή ενηλίκων στις δράσεις αυτές και ιδιαίτερα των γυναικών του κέντρου που συνήθως δεν έχουν την ευκαιρία, λόγω συνθηκών, να έρθουν σε επαφή με δραστηριότητες τέτοιου τύπου. Παράλληλα, για άλλη μια χρονιά, παιδιά της «Πυξίδας» συμμετείχαν στις θερινές κατασκηνώσεις του Δήμου Αθηναίων.
- Τη μέρα **αφήγησης παραμυθιού**, από την «παραμυθού» **Σάσα Βούλγαρη**, στο πλαίσιο συνεργασίας με το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Το παραμύθι, βαθιά εθνικό και ταυτόχρονα παγκόσμιο, ενώνει κόσμους, καταργεί σύνορα και φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά

Σημαντικά υπήρξαν και τα αποτελέσματα του προγράμματος πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δράσεων στην **λειτουργία** του Διαπολιτισμικού Κέντρου ΠΥΞΙΔΑ, καθώς τα ερεθίσματα που έλαβαν οι συμμετέχοντες έδωσαν **νέα δυναμική στις ομάδες θεάτρου, χειροτεχνίας, χορωδίας και δημιουργικής απασχόλησης** που λειτουργούν στο Κέντρο, με τον εμπλουτισμό στις θεματικές και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν. Επιπρόσθετα, δημιουργήθηκε ομάδα **ζαχαροπλαστικής** με θέμα «ελληνικά γλυκά Χριστουγέννων»

Εκπαίδευση και εκπαιδευτικές δραστηριότητες

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες θεωρεί εξαιρετικά **σημαντικό** οι νέοι άνθρωποι και τα παιδιά να γνωρίζουν τι σημαίνει η έννοια του πρόσφυγα και **πώς** οι άνθρωποι γίνονται πρόσφυγες. Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού αυτού στόχου, μεταξύ άλλων, το 2009 το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) και οι **Εκδόσεις Κέδρος**, με αφορμή το βιβλίο «**Ο Ναβίντ δεν ήρθε για διακοπές**» του συνεργάτη μας Πάνου Χριστοδούλου, διοργάνωσαν **διαγωνισμό δημιουργικής έκφρασης** με θέμα: «Βρέθηκες ή θα μπορούσες να βρεθείς στη θέση του Ναβίντ; Γράψε τη δική σου ιστορία, πραγματική ή φανταστική ή δημιούργησε τη δική σου εικόνα (ζωγραφιά, κολλάζ, μακέτα, αφίσα) με αφορμή τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σου δημιούργησε το βιβλίο».

Τα έργα αξιολογήθηκαν από επιτροπή, ενώ βραβεύτηκαν τα 5 καλύτερα κείμενα και οι 5 καλύτερες εικόνες, σε ειδική **εκδήλωση** που πραγματοποιήθηκε το **Σάββατο 30 Μαΐου**, στο βιβλιοπωλείο Ιανός, Σταδίου 24, όπου ο συγγραφέας Πάνος Χριστοδούλου απένειμε τα βραβεία και συζήτησε με τους βραβευθέντες.

Παράλληλα, τη χρονιά που πέρασε συνεχίστηκαν **οι ενημερώσεις σε δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτήρια**, με στόχο την ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών στα ζητήματα των προσφύγων.

Lobbying - Συμμετοχή σε εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δραστηριότητες

Σε ενίσχυση των άμεσων ενεργειών που αφορούν τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες, το ΕΣΠ προβαίνει σε συστηματικές δράσεις **προώθησης** του προσφυγικού ζητήματος, αλλά και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γενικότερα. Στις δράσεις αυτές περιλαμβάνονται διοργανώσεις αλλά και συμμετοχές σε Ημερίδες, Σεμινάρια, Συνέδρια Συναντήσεις, Συνεντεύξεις Τύπου. Επίσης επαφές με ΜΜΕ, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, ΜΚΟ και συνεργασία με άλλους φορείς και παράγοντες.

Κατά το έτος 2009 υπήρξαν **πολλαπλές συμμετοχές, παρεμβάσεις και εισηγήσεις** στελεχών του ΕΣΠ σε ανάλογες δράσεις. Υπήρξε επίσης συστηματική επαφή με ΜΜΕ, συναντήσεις και συνεργασία με ΜΚΟ στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, τον Συνήγορο του Πολίτη, για ατομικές περιπτώσεις αιτούντων άσυλο, γενικότερα ζητήματα προστασίας αιτούντων άσυλο καθώς και την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας από τις Ελληνικές αρχές.

Σημαντικό γεγονός για το ΕΣΠ, αποτελεί η συμμετοχή του στο **«Παγκόσμιο Φόρουμ για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη»**, που διεξήχθη στην Αθήνα από **2-5/11**. Στο Φόρουμ, στο οποίο μετείχαν **30 εκπρόσωποι ΜΚΟ από Ελλάδα** και περισσότεροι από 200 από τον υπόλοιπο κόσμο, συζητήθηκαν η ανάπτυξη πολιτικών που ενσωματώνουν τη μετανάστευση ως **θετικό παράγοντα** σε αναπτυξιακές στρατηγικές, μελετήθηκαν οι **επιπτώσεις** της οικονομικής κρίσης στους μετανάστες, ενώ εξετάστηκαν τα οφέλη της **ένταξης** των μεταναστών στην κοινωνία υποδοχής, αλλά και της **επανάταξης και επιστροφής** τους στις χώρες προέλευσης.

Στελέχη και μέλη του Δ.Σ του ΕΣΠ παραβρέθηκαν κατά τη διάρκεια του 2009 σε **περισσότερα από 60 συνέδρια και ημερίδες**. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Συνάντηση σχετικά με θέματα ένταξης που διοργανώθηκε από την Αμερικάνικη Πρεσβεία και το **ΙΜΕΠΟ** (21/1), στο 5ο Διεθνές Συνέδριο Ι.ΜΕ.Π.Ο. για τη Μετανάστευση (26/01)
- Σεμινάριο του **European Legal Network on Asylum** σχετικά με τη διεθνή προστασία των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων με έμφαση στο ευρωπαϊκό πεδίο (Μαδρίτη, 27/02 - 01/03)
- Συνάντηση στα γραφεία της Υπάτης Αρμοστείας στο πλαίσιο επίσκεψης του υπευθύνου του Τομέα Προστασία της Περιφερειακής Αντιπροσωπείας της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ στην Ρώμη και αρμόδιου για θέματα της Ελλάδας κ. **Paolo Ardini**. Συζητήθηκαν θέματα υποδοχής αιτούντων άσυλο και εξέτασης των αιτημάτων ασύλου (10/6)
- Σεμινάριο στο Λονδίνο με θέμα **“Advocacy strategies in the European level”** (10-11/6)
- Σε σεμινάριο με θέμα **“Partnership and co-operation in the European level”** (Βρυξέλλες 23-24/9) στο πλαίσιο του προγράμματος EPIM

Επίσης, στελέχη του ΕΣΠ πραγματοποίησαν **συναντήσεις**, μεταξύ άλλων, με

- Εκπρόσωπο του **Ερυθρού Σταυρού της Αυστρίας** για την διαδικασία ασύλου στην Ελλάδα
- Την **Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Αιθιοπίας** για ζητήματα δικαιωμάτων

Σε ένα άλλο επίπεδο, στελέχη του ΕΣΠ λειτούργησαν ως **εκπαιδευτές** στα μέλη των νέων Επιτροπών Προσφύγων (του Π.Δ. 81/2009), σε σχετικά σεμινάρια που διοργάνωσε το Υπουργείο Εσωτερικών με την Ύπατη Αρμοστεία (29-30/07), ενώ στελέχη του ΕΣΠ, παρουσίασαν το υπάρχον εθνικό σύστημα ασύλου, στα κεντρικά γραφεία των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, στα μέλη των αποστολών τους στον Έβρο και τη Μυτιλήνη.

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Στα 20 χρόνια της λειτουργίας του το ΕΣΠ αποτελεί για την κοινή γνώμη **ορόσημο και γέφυρα** για την ενημέρωση του κοινού στα θέματα και τις εξελίξεις που αφορούν τα ζητήματα ασύλου στην Ελλάδα. Για το λόγο αυτό οι συνεργάτες μας θεωρούν χρέος τους να ανταποκριθούν σε **προσκλήσεις των ΜΜΕ**, τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό για τα ζητήματα και τα θέματα επικαιρότητας που ανακύπτουν αναφορικά με τους πρόσφυγες και τις ανάγκες τους και να μεταφέρουν την εμπειρία τους από το πεδίο στην κοινωνία.

Για τη χρονιά που πέρασε, το **αυξημένο ενδιαφέρον** των ευρωπαϊκών ΜΜΕ για την Ελλάδα και τους πρόσφυγες, αφού η Ελλάδα αποτελεί την βασική χώρα εισόδου από τρίτες χώρες, είχε ως αποτέλεσμα οι επαγγελματίες των τμημάτων μας να παραχωρήσουν συνεντεύξεις στη Ρωσική τηλεόραση, το αγγλόφωνο τηλεοπτικό κανάλι Al Jazeera, την ελληνική εκπομπή της Στουτγάρδης, την Deutsche Welle, και τις εφημερίδες El Pais και Athens News, καθώς και σε δημοσιογράφους από Γαλλία, Δανία, Σουηδία, Αγγλία και άλλες χώρες.

Παράλληλα οι εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας, με τις νομοθετικές ρυθμίσεις για τις μετακινήσεις πληθυσμών κτλ., συνέβαλαν στο ενδιαφέρον και των ελληνικών ΜΜΕ. **Συνεντεύξεις** στελεχών και μελών του Δ.Σ. του ΕΣΠ δημοσιεύτηκαν στις περισσότερες ελληνικές **εφημερίδες** (ενδεικτικά: Αυγή, Αδέσμευτος Τύπος, Βήμα, Ελευθεροτυπία, Εστία, Καθημερινή, Κόσμος του Επενδυτή). Όμως και στον **ηλεκτρονικό τύπο** η παρουσία μας υπήρξε σημαντική καθώς η επικαιρότητα συχνά μας έφερε στους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς δέκτες της NET, του Mega του Antenna, του ΣΚΑΙ και του 9.84 Fm Radio. Τέλος, παρουσίαση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες έγινε **στην εκπομπή του Antenna, «Με αγάπη», στις 08/05.**

Εκδόθηκαν επίσης **15 δελτία τύπου και ανακοινώσεις** για διάφορα θέματα, ενώ οργανώθηκαν **δύο συνεντεύξεις τύπου**, μία στις 22/06 με θέμα «Πολιτικό Άσυλο: ένα ξεχασμένο Δικαίωμα» και μία στις 13/11. Έγινε επίσης μία **δημόσια παρέμβαση**, μαζί με άλλες ελληνικές ΜΚΟ, με τίτλο «Η αυταρχική στροφή της ελληνικής πολιτείας - υποχώρηση των δικαιωμάτων μεταναστών και προσφύγων» (21/07). Παράλληλα, στις 20/06, Ημέρα του Πρόσφυγα, στελέχη και εθελοντές του ΕΣΠ βρέθηκαν σε κεντρικά σημεία της Αθήνας και **ενημέρωσαν** για ζητήματα των προσφύγων.

Ειδική μνεία χρειάζεται να γίνει στην ημερίδα που διοργάνωσε το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες στη **Λέρο**, στις **22/11**. Με τίτλο **«Οι πρόσφυγες σ' έναν κόσμο που αλλάζει»**, τα στελέχη του ΕΣΠ είχαν την ευκαιρία να αναδείξουν την πραγματικότητα του ασύλου, αλλά και να **ακούσουν τις απόψεις** και τις σκέψεις μιας κοινωνίας, που βρίσκεται στην «πρώτη γραμμή» αναφορικά με την υποδοχή **νεοεισερχόμενων** (από το νησί είχαν περάσει μέχρι τότε περισσότερα από 8.000 άτομα, για το έτος 2009). Η εμπειρία ήταν εξαιρετική, αποτυπώθηκε δε σε ειδικό **άρθρο** της εφημερίδας «Καθημερινή», με τίτλο **«Το πείραμα της Λέρου πέτυχε»**

Τέλος, εξακολούθησε ο **εμπλουτισμός της ιστοσελίδας** και η **μετάφρασή** της στην αγγλική γλώσσα, με τη βοήθεια αποκλειστικά εθελοντών. Στόχος είναι η ιστοσελίδα του ΕΣΠ να αποτελέσει έναν **αξιόπιστο χώρο** αποτύπωσης των δράσεων του φορέα, αλλά παράλληλα να εξελιχθεί σε **χρήσιμο εργαλείο** για κάθε ενδιαφερόμενο π.χ. ερευνητές, δημοσιογράφους, φοιτητές, αλλά, κυρίως, **για τους ίδιους τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο**

6. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ECRE

Στο πλαίσιο της συμμετοχής του ΕΣΠ στο European Council on Refugees and Exiles (**ECRE**), εκπρόσωποι του φορέα παραβρέθηκαν σε δύο συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες και τη Μαδρίτη. Παράλληλα, η συμμετοχή του ΕΣΠ στο ECRE χρησιμοποιήθηκε ως **εργαλείο προώθησης** των θέσεων του φορέα για τη διαμόρφωση του ελληνικού συστήματος ασύλου, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το ΕΣΠ, ως **εκπρόσωπος** του ECRE στην Ελλάδα, **προώθησε** τις θέσεις του τελευταίου, τόσο κατά τις θεσμικές του επαφές όσο και κατά την καθημερινή του επαφή με παράγοντες που διαμορφώνουν την πραγματικότητα του ασύλου στην Ελλάδα

“Dublin Support Network”

Τα προβλήματα του Κανονισμού Δουβλίνο II συντέλεσαν στην ανάπτυξη του διακρατικού Ευρωπαϊκού προγράμματος «Δίκτυο ΜΚΟ για την υποστήριξη ατόμων που επιστρέφουν βάσει του Κανονισμού Δουβλίνο II». Το πρόγραμμα, που συντονίζεται από το ΕΣΠ με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι το πρώτο που εφαρμόζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμμετέχουν δε ΜΚΟ από την Τσεχία (Organization for Aid to Refugees), την Αυστρία (Caritas Vienna) και την Ιταλία (Italian Council for Refugees).

Σκοπός του προγράμματος είναι να αναπτύξει ένα διακρατικό υποστηρικτικό δίκτυο ΜΚΟ, για την υποστήριξη ατόμων που μεταφέρονται από το ένα κράτος μέλος στο άλλο σε εκτέλεση του Κανονισμού, να εξασφαλίσει τη συνεχιζόμενη βοήθεια στα άτομα αυτά και με αυτό τον τρόπο να ελαχιστοποιήσει τις δυσμενείς επιπτώσεις που υφίστανται.

Οι συμμετέχοντες θα βοηθήσουν στην προώθηση της εναρμόνισης των πρακτικών των χωρών που εμπλέκονται, θα βεβαιώσει στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, την απρόσκοπτη εξέταση των αιτημάτων ασύλου ατόμων που μεταφέρονται βάσει του Κανονισμού με την παροχή Νομικής υποστήριξης και θα προσφέρει κοινωνική αρωγή και συμβουλευτική στήριξη σε άτομα που μετακινούνται εξαιτίας του κανονισμού.

"Frame of reference in prevention of sexual and gender-based violence against and among young refugees, asylum seekers and unaccompanied minors in the European reception and asylum sector"

Ο βασικός στόχος του προγράμματος είναι να συμβάλλει στην προστασία και προώθηση της υγείας των νέων προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των ασυνόδευτων ανηλίκων ενισχύοντας τα μέτρα πρόληψης κατά της σεξουαλικής και με βάση το φύλο βίας που εκδηλώνεται κατά και μεταξύ αυτών, στους χώρους υποδοχής και φιλοξενίας. Θα αναπτυχθεί ένα πλαίσιο αναφοράς, μεταξύ άλλων και με τη συμβολή 32 προσφύγων, το οποίο θα αποτελείται από κώδικα συμπεριφοράς, κανονισμό λειτουργίας, και εκπαιδευτικό πακέτο για την πρόληψη της βίας.

Το Πανεπιστήμιο της Γάνδης (Ghent University – International Centre for Reproductive Health), είναι ο συντονιστής του προγράμματος στο οποίο συμμετέχουν 14 συνολικά ΜΚΟ από το Βέλγιο, την Ολλανδία, Ιρλανδία, Ουγγαρία, Μάλτα, Ισπανία και Πορτογαλία και το ΕΣΠ από την Ελλάδα.

EPIM

Συνεχίστηκαν οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος EPIM (European Programme for Integration and Migration) για αιτούντες άσυλο των οποίων το αίτημα ασύλου έχει απορριφθεί και είναι «χωρίς χαρτιά» σε συνεργασία με το Network of European Foundations. Μέλη της Νομικής Υπηρεσίας παρακολούθησαν εκπαιδευτικό σεμινάριο με θέμα “power analysis, toolkits and peer review”, στη Μπριζ, 6-8/10/2009.

DEVAS

Στο πλαίσιο του προγράμματος (DEVAS), που υλοποιεί το ΕΣΠ και αφορά κράτηση ευάλωτων αιτούντων άσυλο, διενεργήθηκαν (20) συνεντεύξεις με κρατούμενους στην Υποδιεύθυνση Ασφάλειας Αθηνών, 14 συνεντεύξεις με κρατούμενους ανήλικους στην Αμυδαλέζα, συνεντεύξεις με αστυνομικούς και μέλη ΜΚΟ, καθώς και εργαζόμενους στα κρατητήρια. Απαντήθηκε νομικό

ερωτηματολόγιο σχετικά με την κράτηση, ενώ πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας στις Βρυξέλλες (21-22/01 και 13-15/12).

DUBLINERS

Στο πλαίσιο του προγράμματος «DUBLINERS-Research and exchange of experience and practice on the implementation of the Council Regulation Dublin II» που εκπονεί το ΕΣΠ μαζί με το Ιταλικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και το Υπουργείο Εσωτερικών, πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στην Ρώμη. Επίσης πραγματοποιήθηκε έγγραφη παρέμβαση προς τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Απασχόλησης για το ζήτημα χορήγησης άδειας εργασίας στους αιτούντες άσυλο και την έκδοση σχετικής εγκυκλίου.

7. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΠ ευχαριστεί όλους εκείνους που βοήθησαν το έργο του το 2009:

- Τα Υπουργεία Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, Εθνικής Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων.
- Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Τον Πρόσβη της Ελβετίας κ. **Paul Koller-Hauser** και την σύζυγό του κα **Ada Hauser-Koller για** την προσφορά του κήπου της κατοικίας τους για εκδήλωση υπέρ του ΕΣΠ και για την εν γένει υποστήριξή τους
- Την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.
- Τις Νομαρχίες Αθηνών, Πειραιά και Ανατολικής Αττικής
- Τους Δήμους Αθηναίων, Περιστερίου, Αμαρουσίου, Πετρούπολης, Λέρου
- Τον Συνήγορο του Πολίτη.
- Τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών
- Την Ένωση Ανταποκριτών Ξένου Τύπου
- Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- Το Ινστιτούτο Νεολαίας
- Το Δικηγορικό Γραφείο Παπαδημητρίου
- Την κα Καίτη Κυριακοπούλου
- Τις Εταιρείες: Agilis S.A, Leo Burnett
EFG Factors Goldfish
ΑΡΜΑΟΣ Μεταφορική
- Τον κινηματογράφο «ΔΑΝΑΟΣ»
- Την εταιρεία “Filmtrade”
- Το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη
- Το Ίδρυμα Μποδοσάκη
- Το Ίδρυμα Σαμούρκα
- Τον κ. Γιώργο Νταλάρα και την κα Άννα Νταλάρα
- Την Τράπεζα Τροφίμων
- Τις ΜΚΟ της Ελλάδος και του Εξωτερικού, με τις οποίες το ΕΣΠ συνεργάστηκε στενά
- Το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Τη ΓΣΕΕ
- Τη Μαθητική Κοινότητα Λυκείου Σχολής Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου
- Τη Μαθητική Κοινότητα Γυμνασίου Κολλεγίου Ψυχικού
- Τη Μαθητική Κοινότητα Γυμνασίου Σχολής Μωραΐτη
- Τον Σύλλογο Αποφοίτων Σχολής Μωραΐτη έτους 1998
- Το ΕΠΑΛ Αίγινας
- Τις εταιρείες Movenpick, Elysee, Swiss International Airlines SA, χορηγούς της εκδήλωσης στον κήπο της κατοικίας του Πρόσβη της Ελβετίας
- Τα ξενοδοχεία Esperia Palace, St. George Lycabettus, τις εταιρείες Nestle Hellas AE και Σ & Α Κουρμπανιάν, τις εκδόσεις Λιβάνη και Ελευθερουδάκη, καθώς και τις κες Ελένη & Αθηνά Αρώνη, Λέλα Βασιλοπούλου, Άννα-Μαρία Μαζαράκη, κες Αναστασία Νικολάου, Νοέλ Μπάξερ, Τέτη Ράλλη και Λίλιαν Χέλμη-Μπάξερ, που συνέβαλαν στην επιτυχία της παραπάνω εκδήλωσης
- Τις εταιρείες Passarella, Biscottino, Βάρσος, Αφοι Ασημακόπουλοι, Pizza Fan, GOODY'S ΕΨΑ, Coca Cola, που προσέφεραν αναψυκτικά, γλυκά και φαγητά για τις γιορτές της ΠΥΞΙΔΑΣ
- Την εταιρεία PriceWaterHouseCoopers Business Solutions, που προσέφερε παιχνίδια και δώρα για τις γιορτές της ΠΥΞΙΔΑΣ.
- Την εταιρεία Οπτικά Σταύρου (γυαλιά οράσεως)
- Το Εναρμώνειο Ωδείο, το Βρετανικό Συμβούλιο και τα Φροντιστήρια Excellence
- Το Βυζαντινό Μουσείο, το νέο Μουσείο της Ακρόπολης, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, την Εθνική Πινακοθήκη, το Ευγενίδειο Πλανητάριο και το Αττικό Ζωολογικό Πάρκο που προσέφεραν ελεύθερη είσοδο στα παιδιά της «ΠΥΞΙΔΑΣ»

- Το Αθλητικό Σωματείο «Αστέρας Ζωγράφου»
- Τον Οργανισμό Νεολαίας και Άθλησης (ΟΝΑ), το Κοινωνικό Παντοπωλείο και το Κοινωνικό Φαρμακείο του Δήμου Αθηναίων
- Τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, το «Κέντρο Ζωής», το «Χαμόγελο του Παιδιού», την Caritas, τους «Εθελοντές του Κόσμου», το Κέντρο Στήριξης Οικογένειας και το Σωματείο «Φίλοι του Παιδιού»
- Τον κο Πάνο Χριστοδούλου, ο οποίος δώρισε στο ΕΣΠ τα δικαιώματά του από τις πωλήσεις τού βιβλίου «Ο Ναβίντ δεν ήρθε για διακοπές»
- Τον εκδοτικό οίκο «Κέδρος» και τα βιβλιοπωλεία «Ιανός» και «Ελευθερουδάκης»
- Την κα Σάσα Βούλγαρη
- Την κα Άννα Κοκτσιδου
- Όλους τους δωρητές μικρών και μεγάλων ποσών
- Όλους τους δωρητές ρουχισμού, οικιακού εξοπλισμού, βιβλίων και παιχνιδιών
- Τους **εθελοντές μας** Δέσποινα Αγαθαγγέλου, Πόπη Αμυγδάλου, Στέλλα Ανδρικοπούλου, Ειρήνη Αργυροπούλου, Ειρήνη Ασημακοπούλου, Δήμητρα Βασιλοπούλου, Σοφία Βεργοπούλου, Βάσω Βλητσάκη, Roxanne Gjoni, Στέλλα Γαμβρέλλη, Ισαβέλλα Γεωργίου, Μαρία Γιαγιάκου, Κλαίρη Γιαμαλή, Χριστίνα Γιαννακάκη, Αναστασία Γιαννακοπούλου, Ιωάννα Γιαννακοπούλου, Λίλιαν Δήμα, Ορέστη Διδυμιώτη - Κωστάκο, Alexander Dimoulli, Ρόη Ευθυμιάδου, Αρετή Ευσταθοπούλου, Άννα Ζωάκου, Αλεξάνδρα Θωμοπούλου, Μαρία Ιωάννου, Sofie Janssens, Γιάννα Καραγιώργου, Χαρικήμωνα Καραλά, Δήμητρα Καραμπέλα, Αλεξάνδρα Καρδιανού, Δέσποινα Κατσιμπουρή, Μάγδα Κλαυδιανού, Εύα Κλουβά, Vera Kvashevskaaya, Ελένη Κουτρομπή, Ζακλίν Κράουζε, Anais Leon, Αρσινόη Λαινιώτη, Ιωάννη Μανιούδη, Έφη Μπάσδρα, Ulrike Mock, Μαρία Μπολοτζάκη, Κατερίνα Μπούτσια, Σοφία Νησίδη, Αγγελική Παναγούλια, Αλίκη Παπαληγούρα, Ελευθερία Παππά, Μαρία Πατσάλη, Θεόδωρο Πέπωνα, Jeremy Peraud, Μιχάλη Περάκη, Ελένη Πλοιαρχοπούλου, Βούλα Πουλουπάτη, Βιργινία Πρωτοπαπαδάκη, Ελένη Πυλαρινού, Τέτη Ράλλη, Φιόνα Ρασσιά, Ράνια Ρήγα, Κατερίνα Σακελλαρίου, Μαρία Σαμολαδά, Ιωσήφ Σαμπά, Aleksandra-Maria Sabik, Βίκυ Σκόπα, Βάσια Σκούρα, Ασπασία Στάθη, Αλίκη Τζάθα, Τζώρτζη Τζώρτζογλου, Γιόνα Τσιόλη, Μαριλένα Τσούκα, Γιάννα Φαρμακίδη, Φανή Χαραμή, Μυρτώ Χλιόβα, που προσέφεραν με ενθουσιασμό τον πολύτιμο χρόνο τους
- Τα ΜΜΕ που έδωσαν δημοσιότητα στο έργο μας.

Τέλος, πρέπει να τονισθούν ιδιαίτερες ευχαριστίες προς τα μέλη του προσωπικού που, παρά τις αρκετά συχνές καθυστερήσεις στις πληρωμές των μισθών τους και τον φόρτο εργασίας που αντιμετωπίζουν καθημερινά, εργάσθηκαν και εξακολουθούν να εργάζονται με αφοσίωση και συναίσθημα ευθύνης απέναντι στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες που εξυπηρετούν.

Αθήνα, 28 Απριλίου 2010

Α. Χρυσοχοΐδου-Αργυροπούλου
Πρόεδρος ΔΣ

Ιωάννα Μαγγανάρα
Γενική Γραμματέας